

WASA DAGBLAD

CASPIAN SEA

Shadow War Spills into the Caspian Sea

IRAN

PHYSICAL & POLITICAL MAP

Legend

Source: Reuters (APR 2015)

IRAN

PHYSICAL & POLITICAL MAP

Legend

Source: Reuters (APR 2015)

Iran's key struck sections of the Iran, including several people. The pipeline is a key alternative route that bypasses the congested Strait of Hormuz, making the closure especially sensitive amid the ongoing US-led campaign against Iran. Simultaneously, Moscow's limited focus raised a strategic island controlling approach to the Gulf of Oman's Strait, reinforcing their grip on another vital shipping artery. Energy markets reacted with sharp price spikes as traders feared cascading disruptions to crude and refined products. Investing markets watching fuel costs well into that those two developments place fresh pressure on global supply chains already strained by months of conflict. Drawn from energy ministry statements and regional security updates, September 2026.

VLADIMIR PUTIN

Putin Doubles Down on Ukraine and Support Tehran

GAZETTE

INTERNATIONAL NEWS

Global Oil Routes

Sid 9

Laihela 450

Sid 3

GAZETTE

LOKALA NYHETER

FINLANDS KOMMUNER

Österbotten glänsar – Pedersöre toppar Finlands kommunstatistik

Pedersöre i topp och Malax på tredje plats. Vasa bäst bland de medelstora städerna – ett starkt besked för hela Vasa-regionen.

Pedersöre kyrka

Det kommer ett riktigt glädjebesked från kommunstatistiken. När MDI granskar den aktuella utvecklingen i landets kommuner hamnar Pedersöre allra högst. Malax tar en imponerande tredjeplats. Bland de medelstora städerna är Vasa bäst.

Resultatet placerar alltså tre österbottniska kommuner högt upp på den nationella kartan över kommunernas utveckling.

Vad är det då som gör en kommun framgångsrik? MDI analyser bygger på flera olika statistiska faktorer som tillsammans beskriver kommunernas utveckling och livskraft. Det handlar inte om en enda siffra, utan om en bredare bild av hur en kommun utvecklas.

För Österbotten är resultatet särskilt intressant. Regionen har länge haft en stark företagssektor, hög sysselsättning och ett stort antal internationellt verksamma företag. Vasa fungerar samtidigt som ett regionalt centrum för arbete, utbildning, handel och service.

Även mindre kommuner kan dra nytta av närheten till en stark stadsregion. Malax beskriver själv sitt läge som en kombination av landsbygd, skärgård och närhet till Vasa – stadens centrum ligger ungefär 15 minuter bort.

Dela gärna denna tidning med din familj, släkt och vänner, på Facebook, WhatsApp och andra kanaler

I DAG

LEDARE

Tvåspråkighet är bra för din hälsa

Två språk kan vara mer än ett sätt att kommunicera – de kan också vara träning för hjärnan. Ny forskning pekar på att människor som regelbundet använder flera språk kan åldras långsammare biologiskt och behålla kognitiva funktioner bättre.

I en stor europeisk studie analyserades uppgifter från över 86 000 friska personer mellan 51 och 91 år i 27 europeiska länder. Resultatet var slående: personer som regelbundet använde mer än ett språk hade ungefär hälften så stor sannolikhet att visa tecken på accelererat biologiskt åldrande som enspråkiga.

Forskarna tror att hjärnan hela tiden får arbeta när vi växlar mellan språk. Det kan stärka de nätverk som används för bland annat uppmärksamhet, minne, koncentration och problemlösning. Effekten verkar dessutom vara särskilt intressant när språken används aktivt i vardagen – i samtal, arbete, familjeliv och sociala sammanhang.

Och det är aldrig för

sent. Experter betonar att man kan börja lära sig ett nytt språk även i vuxen ålder och ändå få kognitiva fördelar. Man behöver inte bli perfekt tvåspråkig. Det viktiga är att använda språket.

Tvåspråkighet kan också ge något som hjärnan verkligen behöver när vi blir äldre: social kontakt. När människor fortsätter tala med andra, möter nya kulturer och använder olika språk hålls både nyfikenheten och den sociala aktiviteten vid liv.

Forskarna är samtidigt försiktiga. Studien visar ett samband, inte ett bevis på att flera språk förhindrar demens eller Alzheimers sjukdom. Det återstår att klarlägga exakt hur språkbruk, språkbyte och social miljö påverkar hjärnan.

Men budskapet är uppmuntrande: att tala svenska och finska är inte bara praktiskt – det kan också vara en liten daglig hjärngymnastik.

Referens: National Geographic, 9.12.2025; Nature Aging

VASA 420

Vasa fyller 420 – hela staden bjuder till fest

420 år är inget man firar varje dag. När Vasa fyller år den 2 oktober öppnar staden dörrarna och bjuder in invånare i alla åldrar till en jubileumsfest med kultur, historia, motion, musik och en hel del upptäckter.

Firandet börjar redan torsdag 1 oktober på Ritz. Klockan 17–18.45 visas en film om Vasas historia och utveckling som energistad. Stadsdirektör Tomas Häyry öppnar programmet och lyckoforskaren Sade Stenlund talar om lyckans kraft. Stenlund, som nyligen flyttat tillbaka till Vasa, forskar vid Harvard University och Åbo universitet. Inträdet är fritt.

Samma kväll blir det musik i Vasa stadshus. Pepe Willberg firar 80 år med konserten Elämältä kaiken sain, som blickar tillbaka på hans långa karriär från 1960-talet till dagens musik.

Öppna dörrar på födelsedagen

På själva födelsedagen, fredag 2 oktober, öppnar Kulturhuset Fanny och de nyrenoverade daghemmen i Brändö och Gustavsborg sina dörrar. Fanny kan besökas klockan 12–15, Brändö daghem klockan 12–15 och Gustavsborg klockan 16–18.

Även kulturen får stort utrymme. Kuntsi museum för modern konst och Gamla Vasa museum har fritt inträde klockan 10–17. På Kuntsi visas Marja Piriläs Camera Obscura, medan Gamla Vasa museum berättar om Vasa hovrätts 250-åriga historia.

På huvudbiblioteket kan alla delta i workshoppen ”Valfabetet – Vasas egna alfabet” klockan 14–16.30. Frågan är enkel men spännande: Vad är egentligen Vasaidentitet?

Från stolgympa till trampbilar

Seniorerna får gratis stolgympa på Vasa seniorcenter klockan 11–11.45. I simhallen är det Happy Hour klockan 12–14, med inträde för fyra euro.

Barnen får sitt eget jubileumsäventyr i Trafikparken i Metviken klockan 12–18, där de kan köra trambil och samtidigt upptäcka Vasa i miniatyr.

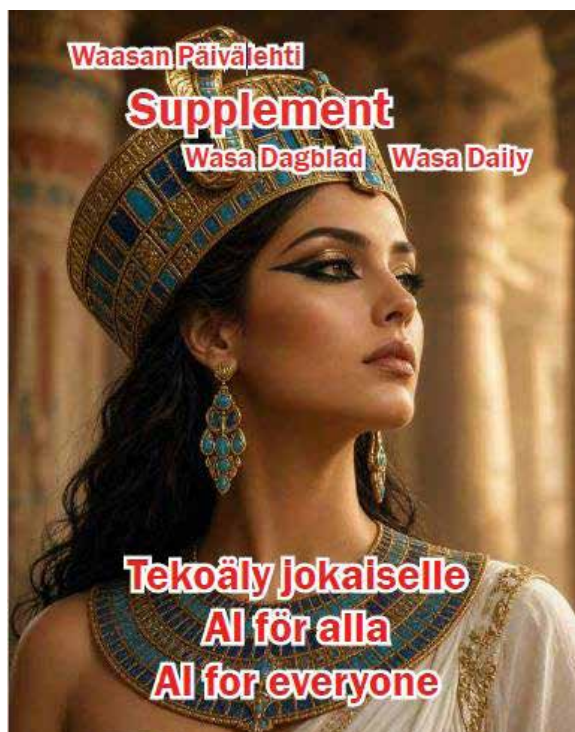
Och jubileumsfesten fortsätter lördag 3 oktober. Då säljer Vasa stadsteater biljetter till Tinakenkäyttö för jubileumspriset 42 euro vid föreställningarna klockan 13 och 18.

Dessutom planteras en skogsek i Gamla Vasa som ett levande minne av 420-årsjubileet. Vasabor får också dela sina egna Vasa-berättelser inom Alma-projektet Minun Vaasa – Min Vasa. TaiKonelever lyfter samtidigt fram stadens historia med animationer och QR-koder.

Vasa fyller 420 – men den verkliga huvudpersonen är vasabon.

Referens: Vaasan kaupunki – Vasa stad, 14.9.2026.

Photo Supplement

VÄLFÄRDSOMRÅDEN

BIRKALANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Ny cancerbehandling kan rädda ändtarmen – och göra stomi onödig

En stark stråldos direkt in i tumören kan öppna en ny väg för behandling av ändtarmscancer. Tammerfors universitetssjukhus Tays är det första sjukhuset i Finland att införa en ny behandlingsmetod. Målet är att fler och fler patienter ska kunna undvika större operationer och eventuellt även en permanent stomi.

Metoden kallas HDR-brachyterapi, och på Tays kallas den tyköterapi. Behandlingsapparaten förs in genom ändtarmen precis intill tumören, där en stark stråldos riktas exakt mot tumören. Strålningskällan som används är iridium-192.

Den största fördelen med metoden är noggrannhet. Tumören kan utsättas för en hög dos strålning samtidigt som mängden strålning i de omgivande friska vävnaderna minskar.

Ungefär 1 500 nya fall av tjocktarmscancer diagnostiseras i Finland varje år. Kirurgi är ofta en effektiv behandling, men partiell eller fullständig borttagning av ändtarmen kan leda till permanent stomi och långvariga problem med tarmfunktion, urinering och sexuell funktion.

Den nya behandlingen är dock inte lämplig för alla. Patientens lämplighet bedöms i en tvärvetenskaplig arbetsgrupp, som inkluderar till exempel kirurger, onkologer, strålläkare och radiologer. Äldre och sköra patienter, för vilka större operationer kan vara svåra eller för riskfyllda, är en särskilt intressant grupp. I Finland uppskattas det finnas mer än hundra sådana potentiella patienter per år.

Operation är inte alltid nödvändig

Det har skett en betydande förändring i behandlingen av kolorektal cancer under de senaste åren. Hos vissa patienter kan tumören försvinna helt efter strålbehandling och läkemedelsbehandlingar. I dessa fall kan noggrann ”titta och vänta”-övervakning användas istället för kirurgi.

Tays och Tammerfors universitet samordnar NORPPA-forskningsprogrammet. NORPPA-2-studien, som startar 2027, kommer att undersöka hur effektiv HDR-brachyterapi är som en del av en rektumbevarande behandling och hur många patienter som kan använda den för att undvika större operationer.

Om resultaten bekräftar metodens effektivitet och säkerhet kan det vara möjligt att erbjuda organbevarande behandling till fler patienter i framtiden.

Källa: Birkalands välfärdsområde/Tays, 2026-11-9.

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Egenläkare i Österbotten

Slut på jakten efter en ny läkare vid varje besök? Österbottens välfärdsområde bygger nu ut modellen med egna vårdteam och husläkare. Målet är framför

allt att patienter som ofta behöver vård ska få en betydligt mer sammanhängande vård.

Egna team har redan arbetat en tid vid hälsocentralen i Vasa. I september börjar förberedelserna i Korsholm och Jakobstad, och pilotverksamheten startar i januari 2027. Därefter ska modellen stegvis utvecklas i hela Österbotten.

Satsningen har fått 1,7 miljoner euro i finansiering från Social- och hälsovårdsministeriet. Tyngdpunkten ligger på patienter med långvariga sjukdomar och deras vårdkedjor.

Tanken är enkel: patienten hör till ett bestämt team med läkare och vårdpersonal. Den egna läkaren har huvudansvaret, men vid behov kan en annan läkare eller sjukskötare i samma team ta över. Patienten får också kontaktuppgifter till sitt team.

Förhoppningen är att modellen ska minska belastningen på jouren och behovsbedömningen. Erfarenheter från andra områden är positiva – patienter har varit nöjdare och personalen upplevt arbetssättet som mindre belastande.

En gammal tanke får alltså nytt liv: en läkare som känner patienten kan vara värd mycket.

Referens: Österbottens välfärdsområde, pressmeddelande

KIKHOSTA

Kikhostan är tillbaka i Norra Österbotten – här är symptomen du ska ta på allvar

En gammal barnsjukdom gör sig påmind. I Norra Österbotten har kikhosta konstaterats i enskilda fall och i mindre, begränsade epidemier, bland annat i Uleåborg och i den södra delen av välfärdsområdet.

Fallen finns i flera kommuner och sammanfaller med skolstarten, då många luftvägsinfektioner börjar spridas. Men myndigheterna betonar att de flesta förkylningar just nu orsakas av vanliga virus – det är alltså ingen anledning till panik.

Kikhosta orsakas av bakterien Bordetella pertussis och sprids genom droppsmitta. Ett typiskt tecken är långvariga och kraftiga hostattacker. Om man vet att man varit utsatt för smitta och får förkylningsliknande symtom inom en till tre veckor bör man kontakta hälsocentralen eller den digitala vårdcentralen.

För de flesta äldre barn och vuxna är sjukdomen mycket sällan farlig, även om hostan kan bli långvarig. För spädbarn under sex månader kan kikhosta däremot vara allvarlig.

WASA DAGBLAD
Nästan allt Du behöver veta
på 20 sidor
vpress.fi

NYHETER

Resultatet ska samtidigt inte tolkas som en garanti för framtiden. Finland står inför stora demografiska förändringar, bland annat en åldrande befolkning och minskande arbetsför befolkning. MDI har tidigare betonat att befolkningsutvecklingen varierar kraftigt mellan olika kommuner.

Men just nu finns det anledning att höja på ögonbrynen i Österbotten.

Pedersöre är bäst – Malax trea – och Vasa toppar sin storleksklass. Det är ett resultat som hela regionen kan vara stolt över.

Källa: MDI, Aluekehityksen nopea tilannekuva.

LAIHELA 450

Laihia fyller 450 – stor jubileumsdag väntar i dag söndag

Kyrkklockorna ringer, festtalen väntar och hela bygden får anledning att fira. På söndag kulminerar Laihelas 450-årsjubileum.

Söndagen den 20 september blir en historisk dag i Laihela. Då firas 450-årsjubileet för Laihias gamla kyrsocken med både högtidlig gudstjänst och stor jubileumsfest.

Firandet börjar klockan 10 i Laihela kyrka på Laihiantie 37. Under jubileumsmässan installeras också församlingens nya kyrkoherde, teologie magister och pastor Tiina Keinänen.

Efter mässan flyttar festen till Laihela allaktivitetshus, Monitoimitalo, på Länsitie 62. Där pågår jubileumsprogrammet klockan 12–15. Själva högtidsprogrammet börjar klockan 13.30.

Det blir både tal och musik. Kommunstyrelsens ordförande Teemu Knuutti hälsar välkommen, och Laihian Mieslaulajat framför bland annat Laihian laulu. Festtalet hålls av vetenskaps- och kulturminister Mari-Leena Talvitie. På programmet finns också musik av Veikko Siponkoski och unga musiker från Kuula-institutet samt ett litterärt framträdande av författaren Paula Nivukoski. Biskop Matti Salomäki håller tal och dagen avslutas bland annat med Finlandia.

Utanför Monitoimitalo ordnas dessutom ärtsopps-servering av reservisterna. Högtiden är öppen för alla och inträdet är gratis. Den som äger en folkdräkt uppmanas gärna att bära den.

Laihela blev självständig kyrsocken den 15 september 1576, då området skiljdes från Kyrö och Korsholm. År 1606 blev Laihia också ett eget förvaltningsområde. 450-årsfirandet har därför en historia som sträcker sig över fyra och ett halvt sekel.

På söndag är det dags: 450 år av Laihia – och en hel dag för bygden att fira tillsammans.

Källa: Laihia 450, Laihian seurakunta och Laihian kunta.

VINTERAGENT

Du hinner fortfarande bli Vasas vinteragent!

Hur bra fungerar vinterunderhållet egentligen när snön, isen och halkan kommer? Nu vill Vasa stad ha hjälp av invånarna. Staden söker entusiastiska vintermotionärer som kan bli "vinteragenter" och bedöma kvaliteten och tillgängligheten på de viktigaste gång- och cykellederna.

Vinteragenterna rapporterar sina observationer, och informationen används för att utveckla vinterunderhållet. Uppdraget kräver ingen extra motion eller särskilda resor – vanliga promenader, cykelturer och andra vardags- och fritidsresor räcker.

Inför den kommande vintern vill staden dessutom få en bredare bild av hur lätt eller svårt det är att ta sig fram. Därför välkomnas inte bara fotgängare och cyklister utan också personer som använder rullator eller rullstol samt personer med barnvagn. På så sätt kan tillgängligheten bedömas ur flera perspektiv.

Projektet är inte nytt. Vinteragenter har redan följt vinterunderhållet i Vasa under två vintersäsonger. Under säsongen 2025–2026 deltog hela 180 fotgängare och cyklister.

De nya agenterna får utbildning om vilka leder som ska bedömas och vilka kriterier som ska användas. Själva rapporteringen är enligt staden snabb och enkel.

Vinteragentverksamheten ingår i Vasas cykelallians. GRK ansvarar för entreprenaden för det effektiverade vinterunderhållet, medan Sitowise mäter kundnöjdheten med hjälp av vinteragenterna. Vasa stad ansvarar för utbildningar och eventuella träffar.

Den som vill delta ska ansöka senast 20 september 2026. Bland aktiva vinteragenter lottas presentkort ut varje månad. Referens: Vasa stad

VASA

Politisk toppkväll i Vasa – sex riksdagspartier möts på måndag

Europa, Norden och Finlands säkerhetspolitik står i centrum när riksdagspolitiker från Vasa valkrets möts inför publik.

På måndag kväll, den 21 september, blir det politisk debatt på Vasa universitet. Planeringskommissionen för försvarsinformation, PFI, ordnar ett öppet tvåspråkigt evenemang där representanter för sex riksdagspartier deltar.

Kvällen börjar med kaffeservering klockan 16.15. Klockan 17 öppnas tillställningen av PFI ordförande och riksdagsledamot Jarno Limnell, som deltar på distans, tillsammans med Vasa stadsdirektör Tomas Höyry och Vasa universitets dekan Raine Hermans.

Klockan 17.30 talar Europa- och ägarstyrningsminister Joakim Strand om Nordens stärkande roll i EU.

Den politiska panelen börjar klockan 18.15. I den deltar Juha Mäenpää (Sannfinländarna), Joakim Strand (SFP), Mikko Savola (Centern), Matias Mäkynen (SDP), Janne Jukkola (Samlingspartiet) och Peter Östman (Kristdemokraterna). Diskussionen leds av journalisten Joonas Kuikka från Ilkka-Pohjalainen.

Evenemanget hålls i Wolff-auditoriet vid Vasa universitet, Wolffskavägen 32, och avslutas före klockan 19.30. Anmälan krävs inte för att delta på plats, men rekommenderas av arrangören. För den som vill följa direktsändningen krävs anmälan.

Källa: Vasa stad

BOENDE

Här är det billigast att bo – tre österbottniska orter i topp

Karleby behåller tätplatsen – Jakobstad och Korsholm placerar sig också bland Finlands fem billigaste kommuner.

Det finns goda nyheter för plånboken i Österbotten och Mellersta Österbotten. Enligt Fastighetsförbundets färskta Indextalo 2026 är Kokkola fortfarande den billigaste kommunen i jämförelsen när det gäller kommunalt bestämda kostnader för bostadsfastigheter.

Jakobstad kommer på tredje plats och Korsholm på fjärde. Därmed finns hela tre österbottniska kommuner bland de fem billigaste i landet. På andra plats kommer Raumo och Kempele är femma.

I Kokkola uppgår kostnaderna till 2,88 euro per kvadratmeter och månad. I Helsingfors, som ligger i andra

GALLERIVECKAN

Konsten kommer nära – National Gallery Week öppnar dörrar till 72 gallerier Ett galleri från Vasa finns med

Audiogalleria_Galleriaviikko2025 Foto: Vesa Ranta

I september händer något ovanligt i Finland. Du behöver inte resa till ett museum eller köpa biljett till konst – gallerierna öppnas över hela landet.

Finländsk bildkonst kommer att ha sin egen temavecka i september, då den nationella Galleriveckan hålls från 21 till 27 september 2026. I år kommer evenemang- et, som hålls för andra gången, att spridas till så många som 23 orter och 72 konstgallerier.

Målet är ambitiöst men lätt att förstå: målet är att föra konsten närmare vanliga finländare.

Arrangörerna av Gallery Week påminner oss om att det inte krävs kunskap om konsthistoria, fina termer eller en färdig åsikt för att gå in i ett galleri. Det räcker att vara nyfiken.

”Du kan komma och se, uppleva och tolka konst från din egen utgångspunkt,” säger evenemangsarrangörerna.

Förutom utställningar kommer det att finnas överraskningar

Under veckan kommer gallerierna, utöver utställningar, att organisera konstnärsmöten, workshops, föreläsningar, konserter, vernissager och guidade turer, bland annat. Evenemangskalendern inkluderar till exempel en föreläsning av kuratorn Anna Kortelainen i Järvenpää och en experimentell workshop i Kemi med fokus på biomaterial tillverkat av äggskal.

Fokus har också lagts på tillgänglighet. I Lahti kommer galleriet Uusi Kipinä att arrangera en utställningsturné med teckenspråk lördagen den 26 september kl. 13.00.

En av de intressanta aspekterna av Gallery Week är dess mångsidighet. Under samma vecka kan du titta förbi traditionell målning, delta i en workshop eller lära känna experimentell samtidskonst.

Och bäst av allt: som regel är inträdet till konstatställningar och evenemang gratis.

Galleriveckan skapades för första gången 2025. Vid den tiden deltog mer än 70 gallerier i evenemanget, och programmet inkluderade över hundra utställningar och många andra evenemang.

Evenemanget 2026 koordineras av Muu, Finlands Skulptörförbund, Finska Grafikerföreningen, Finska Målarförbundet och Finska Föreningen för Fotografiska Konstnärer. Galleriveckan organiseras med stöd av Konst- och kulturavdelningen.

Så under sista veckan

i september bör du göra ett litet test: gå in i galleriet även om du inte ser dig själv som en konstmänniska.

Du kan bli förvånad över vad du hittar på vägen – och ännu mer över vad verket väcker i ditt eget sinne.

Tid: 21.–27.9.2026
Plats: 23 platser i Finland, 72 gallerier
Entréavgift: fri entré till utställningar och evenemang

Källa: Gallery Week

Ett Vasa-galleri får sitt egen strålkastarljus – Fringe öppnar sina dörrar under Galleriveckan

Det är värt att besöka Smedsbyvgen i Vasa i slutet av september. Fringe Gallery deltar i den nationella Gallery Week och erbjuder en inblick i den mer experimentella samtidskonstvärlden.

När den nationella Gallery Week startar den 21 september 2026 kommer även Vaasa-baserade Fringe att vara närvarande. Galleriet är en av de mer än 70 deltagarna i Finnish Gallery Week och tillför evenemanget ett eget, starkt experimentellt perspektiv.

The Fringe ligger på Sepänkyläntie 2, Vasa, och verkar i samarbete med Filmverkstaden. Galleriets fokus ligger på samtidskonst, särskilt experimentell film, alternativ fotografi, rörlig bild och installationer.

Så det är inte bara ett

vanligt galleri.

Fringe beskriver sig själv som ett konstnärslättgalleri som djärvt söker konstens periferi och nya sätt att kombinera fotografi, film, ljus och material, till exempel. Förutom utställningar arrangerar galleriet även filmvisningar, ljudkonst, liveframträdanden, konstnärstal och föreläsningar.

På lördag, låt oss ta en titt bakom kulisserna

Vasa-programmet under Galleriveckan inkluderar ett särskilt intressant evenemang.

Lördagen den 26 september från kl. 14.00 till 14.45 bjuder Fringe in allmänheten till en kort rundtur bakom kulisserna i galleriet. Rundturen kommer att inkludera en separatutställning av bildkonstnären och experimentfilmskaparen Paola Guzmán Figueroa.

Syftet med evenemanget är att ge publiken en närmare inblick i vad som händer i galleriet – och vilken typ av konst som skapas och presenteras inom dess väggar.

The Fringe aktiviteter passar väl in i idén med Galleriveckan: du kan komma till galleriet utan förkunskap och låta verken överraska dig.

Källa: Fringe Gallery

änden av listan, är motsvarande kostnad 4,30 euro. För en 90 kvadratmeters bostad innebär skillnaden över 1 500 euro per år.

Totalt steg de jämförda kostnaderna – bland annat energi, avfallshantering och fastighetsskatt – i genomsnitt omkring 2 procent från året innan. Ett år tidigare var ökningen 3,5 procent.

Jämförelsen omfattar 59 kommuner och bygger på ett standardiserat flerbostadshus. Kostnaderna täcker i genomsnitt drygt hälften av ett bostadsaktiebolags totala underhållskostnader.

Källa: Kiinteistöliitto

MALAX och SUNDOM

Matrobotarna rullar in – snart också i Sundom

De små, sympatiska matrobotarna blir ett allt vanligare inslag i den österbottniska vardagen. I Malax har de redan börjat rulla omkring – och nästa vecka är det dags för Sundom.

Robotarna, som närmast liknar små björnar på hjul, kör försiktigt längs vägarna och följer trafikreglerna noggrant. Deras uppgift är enkel: att leverera matvaror direkt hem till familjer.

I Sundom kan robotarna köra upp till tre kilometer längs de slingrande vägarna. För den som beställer maten innebär det en bekväm hemleverans utan att man själv behöver ge sig iväg till butiken.

Men servicen är inte helt gratis. Kunden betalar en avgift för hemleveransen, medan personalen samlar ihop varorna enligt inköpslistan och ser till att de kommer med på robotens färd.

De små robotarna är därmed ännu ett tecken på hur vardagens tjänster håller på att förändras. Framtidens matleverans kan mycket väl komma tyst rullande längs vägen – på fyra små hjul.

KUNTSI

Magiska ljusvärldar öppnas i Vasa – Marja Piriläs Camera Obscura fångslar

NYHETER

ALZHEIMER

I morgon gäller det minnet – Alzheimerdagen uppmärksammas världen över

I morgon, den 21 september, riktas världens blickar mot en sjukdom som berör miljontals människor – Alzheimer och andra minnessjukdomar.

Men dagen handlar inte bara om sjukdom. Den handlar också om hopp, forskning, tidig hjälp och om att ingen ska behöva möta minnesförändringar ensam.

Världsalzheimersdagen har uppmärksamats sedan 1994 och är en global dag för att öka kunskapen om Alzheimer och minska den skam och de fördomar som fortfarande kan omge demens. Enligt Alzheimer's Association berör Alzheimer över 55 miljoner människor världen över, och ännu fler lever med risk att utveckla sjukdomen.

När glömskan blir något mer

Alzheimers sjukdom är en fortskridande hjärnsjukdom och den vanligaste orsaken till demens. Det första och vanligaste symtomet är försämrat minne, särskilt närminnet och förmågan att lära sig nya saker. Med tiden kan också språk, orienteringsförmåga, problemlösning och förmågan att klara vardagliga uppgifter påverkas.

Men att glömma ett namn ibland eller leta efter glasögonen betyder naturligtvis inte att man har Alzheimer. Minnesproblem kan ha många orsaker. Därför är det klokt att söka vård om förändringarna blir tydliga, återkommande och börjar påverka vardagen.

Och det finns anledning till optimism. Tidig

diagnos kan ge möjlighet till behandling, stöd och planering i ett skede då mycket fortfarande fungerar bra. Läkemedel kan lindra symtom och i vissa fall bromsa sjukdomens utveckling.

Malax samlar människor kring minnet

I Övermalax församlingshem i morgon, 21 september kl. 10–12, ordnar Malax kommun tillsammans med flera aktörer en informationsdag om minnessjukdomar. På programmet finns bland annat hjärnhälsa och livsstil, stöd för personer med minnessjukdom och anhöriga samt information om vilken hjälp Minnespolikliniken erbjuder. Efter en gemensam frågestund avslutas förmiddagen med kaffe och mingel.

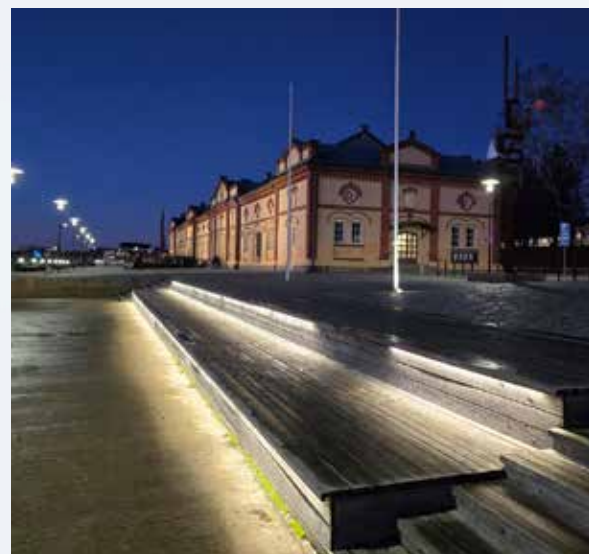
I Finland börjar samti-

digt Minnesveckan 21–27 september. Minnesförbundet vill öka kunskapen om minnessjukdomar och betona rätten till ett gott och eget liv också efter en diagnos. På Alzheimerdagen hålls bland annat en öppen föreläsning online kl. 16–17.30 med professorn och minnesforskaren Eino Solje.

Budskapet är enkelt: minnet är en del av vår historia – men en minnessjukdom behöver inte betyda att livet tar slut. Kunskap, gemenskap och hjälp i rätt tid kan göra stor skillnad.

Referenser: Alzheimer's Association, Terveyskirjasto, Malax kommun och Muistiliitto.

NYHETER

När höstmörkret sänker sig över Vasa tänds en helt särskild ljusmagi på Kuntsi museum för modern konst. Den 19 september 2026 öppnar den omfattande utställningen Marja Pirilä – Camera Obscura, som pågår till den 9 januari 2027.

Marja Pirilä (född 1957 i Rovaniemi) räknas till Finlands främsta fotokonstnärer. I över 30 år har hon arbetat med den århundradegamla camera obscura-tekniken och skapat poetiska, mångbottnade bilder där ljus och mörker, inre och yttre, natur och stad möts. Utställningen visar bland annat den långa serien Interior/Exterior (sedan 1996), I Strindbergs rum från residenset i Frankrike, Milavida från det tomma palatset i Tammerfors och Talking House. Här finns också tredimensionella verk skapade tillsammans med Petri Nuutinen. Piriläs konst kompletteras av Tapani Rinnes ljudlandskap, och utställningen har valts in i det nationella programmet Konsttestarna. Biljetter: 15/9/0 euro.

En fascinerande resa in i ljusets och skuggornas hemliga värld – inte att missa.

Källa: Vaasa.fi / Kuntsi museum för modern konst

STUNDARS

Höstmys på Stundars – marknad med traktorer och träkonst

Hösten får sin egen fest på Stundars söndag 20 september. Då ordnas den traditionella höstmarknaden mellan klockan 10 och 15. På området säljs lokala produkter, mat, bakverk och hantverk. Malax hornseptett står för musiken, medan veterantraktorererna får visa upp sina krafter och Sebastian Dahl sina träskulpturer. Den som blir hungrig kan äta lunch på restaurang Hemmer eller ta kaffe och bakverk på Lyckans Café. Samtidigt ordnas en byggnadsvårdsmässa. Besöket kostar inget, men parkeringen kostar tre euro. Hösten har alltså mycket att erbjuda – och traktorererna tänker inte låta sig förbises.

Tid och plats: söndag 20.9 kl. 10–15, Stundars friluftsmuseum, Stundarsvägen 5, Solf.

Referens: Stundars.

NYHETER

PÖLEN

Programmet för Pölen är färdigt: det utlovas magi, äventyr, musik och bläckfiskar

Evenemangshelheten Pölen - Barnens kulturveckor, som produceras av Vasa stads kultur- och bibliotekstjänster bjuder igen på många aktiviteter och upplevelser för barnfamiljer under hela oktober.

Pölen är fylld med workshoppar, barnkonst, konserter, dans och sång, sagostunder och museirundvandringar. Pölens program ordnas för barnfamiljer, småbarnspedagogiken och åk 1-6 i olika delar av staden. Största delen av programmet är avgiftsfritt.

Magisk invigning 1.10 kl. 17-19.30 på huvudbiblioteket

Pölen inleds 1.10 på förmiddagen med Trollkarlen Karis öppningsturné för eleverna i Suvilahden koulu och barnen i Teeriniemen päiväkoti. Turnén bjuder kulturtjänsterna på. På Vasas museers förevenemang kan daghem och skolor delta i konstworkshoppar.

På invigningsevenemanget för hela familjen 1.10 kl. 17.00-19.30 på huvudbiblioteket uppträder Trollkarlen Kari kl. 18.00. I invigningsprogrammet ingår dessutom dans, öppning av Studio Pölen, rymningsspelet I stormens öga och många andra trevliga program.

Under invigningen presenteras TaiKons gemenskapskonstverk och i det kan man delta under hela Pölen. På huvudbibliotekets barnavdelning firas på många olika sätt Nalle Puhs 100-åriga resa. Skrivkampanjen En liten ramsa, som hör till den verksamhet som ordnas av välfärdsenheten, bjuder in till att göra ramsor. Gott humör ger olika uppgiftspunkter på bibliotekets gård och så går det också att lämna ett flaskpostmeddelande till biblioteket.

Namntävling för havsvidundret och Valfabetet - Vasas eget alfabet

Eleverna i Kristillinen koulu gjorde senaste år en fin maskot till Pölen, ett havsvidunder som var fem meter högt. Namntävlingen för havsvidundret öppnas 1.10 och den avslutas 15.10. Mellan deltagarna utlottas bokpriser.

Havsvidundrets namnsdagsfest firas vid ett evenemang för hela familjen lördag 17.10 kl. 10.30-13.00 i Dramasalen på huvudbiblioteket i form av historieberättande och havsäventyr både inom- och utomhus.

När Vasa fyller 420 år är det dags att skapa ett eget alfabet för Vasa. Därför sammanställs 2.10 kl. 14.00-16.30 tillsammans

ett Valfabet i Dramasalen på huvudbiblioteket.

I Studio Pölen trivs hela familjen

Under oktober månad kan man måla på egen hand i Studio Pölen (i Matilda-rummet), som är öppet under bibliotekets öppettider. Där visas daghemmen Hamnparkens och Lilla Kaserns och ungdomsservicens sommarkonstnärers verk och dekorationer. I Studio Pölen finns dessutom möjlighet att skapa konst på egen hand eller spela Pölen-brädspelen, som eleverna i Hietalahden koulu har utvecklat. Man kan också lösa rymningsspelet I stormens öga, som planerats av klass 6 A i Länsimetsän koulu.

Sång i Pölen: allsångskväll med barnsånger

Pölen bjuder också in till att sjunga barnsånger tillsammans. Dragspelerkan Aila Ala-Aho leder allsången under höstlovet 15.10 kl. 18-19.30 i Dramasalen på stadsbiblioteket. Då pysslas också rytminstrument ihop, så det lönar sig att ta med en egen liten burk.

Konstplask - lördagar för barnfamiljer på huvudbiblioteket

Konstplasken bjuder på oförglömliga kulturupplevelser för barnfamiljer.

3.10 kl. 10.30-13.00 be-

kantar vi oss tillsammans med näbbmusen Vips med höstkogen och dess djur och växter. Vid Kvar-kens naturskolas uppgiftspunkter är det aktiviteter inne och ute.

10.10 kl. 10.30 och kl. 12.00 under konserterna Pölens rytmer får deltagarna bekanta sig med speciella instrument och spelsätt under ledning av multiinstrumentalist Julius Rantala: kl. 10.30 presenteras konserten på finska och svenska och kl. 12 på engelska. I en workshop kan man mysa med vattenmålning.

Målet med Pölen är att erbjuda barn och familjer en möjlighet att skapa och uppleva konst. Ett omfattande nätverk av aktörer som har verksamhet för barn och familjer är med om att planera och genomföra programmet. Dessutom deltar småbarnspedagogiken och skolor i genomförandet av Pölen och till dem riktar också programutbud. I Studio Pölens Önskepöl kan hälsningar och önskemål lämnas in för kommande Pölar.

Hela programmet publiceras på Vasa stads kulturtjänsters sidor: vasa.fi/pol.

Vasa stad, pressmeddelande 28.8.26

NYHETER

MUSEITORS DAG PÅ STUNDARS

När österbottningar lämnade allt bakom sig

SOLF. För många österbottningar började ett nytt liv en gång med ett farväl till hem-bygden. På Stundars museitorsdag den 24 september står emigrationen i centrum. Mellan klockan 13 och 16 kan besökare bekanta sig med utställningen om den stora utvandringen från Österbotten under åren 1870-1920. Berättelserna bygger framför allt på livshistorier från 100 personer från Solf. Amanuens Liselott Nyström Forsén finns på plats och svarar på frågor. Utställningen ger därmed en personlig bild av en tid då många lämnade Finland för att söka framtiden på andra sidan havet. Tid och plats: torsdag 24.9 kl. 13-16, Stundars, Stundarsvägen 5, Solf. Referens: Stundars.

MALAX

Minnet i centrum när Malax ordnar informationsdag

Vad händer när minnet börjar svikta - och var finns hjälpen? Det är frågor som står i centrum när Malax uppmärksammar internationella alzheimersdagen måndagen den 21 september. En informationsdag ordnas i Övermalax församlingshem klockan 10-12. På programmet finns bland annat hjärnhälsa, livsstil, stöd för personer med minnessjukdom och anhöriga samt information om Minnespoliklinikens tjänster. Det blir också en gemensam frågestund och möjlighet att träffa andra. Arrangörerna vill framför allt förmedla kunskap, hopp och gemenskap. Ingen ska behöva stå ensam när minnet förändras. Tid och plats: måndag 21.9 kl. 10-12, Övermalax församlingshem. Anmälan senast 16.9. Referens: Malax kommun.

MORS DAG MEDALJER

Känner du en mamma som borde få en medalj?

FINLAND. Det är dags att börja tänka på mammorna som gjort något alldeles extra. Förslag till mottagare av 2027 års morsdagsmedaljer ska lämnas in senast den 2 november 2026. Medaljen tilldelas kvinnor som utmärkt sig genom föredömligt arbete för barn och unga samt för familjeliv och föräldraskap. Även insatser inom exempelvis barn-skydds-, ungdoms- och idrottsorganisationer kan vägas in. Kandidaten ska vara minst 40 år. Också biologiska och icke-biologiska barn kan föreslå en mamma, medan andra anhöriga och bekanta kan ta initiativ via en organisation eller myndighet. Medaljen delas ut av republikens president på mors dag 9 maj 2027. Sista dag för förslag: 2.11.2026. Referens: Tillstånds- och tillsynsverket.

WÄRTSILÄ

Sjukhuset som seglar dit vården saknas - Wärtsilä säkrar livsviktig hjälp

NYHETER

VASA MUSEER

Vasas museer ordnar öppna vernissager i höst

Vasas museer bjuder in allmänheten till öppna vernissager för höstens nya utställningar. De avgiftsfria vernissagerna ordnas vid Kuntsi museum för modern konst, Tikanojas konsthem och Österbottens museum, där besökarna får vara bland de första att ta del av de nya utställningarna samt lyssna till tal och njuta av musikframträdanden.

Höstens utställningssäsong inleds med utställningen Camera Obscura av Marja Pirilä, som är ett av de främsta namnen inom finländsk fotokonst. En öppen vernissage ordnas på Kuntsi museum för modern konst fredag 18.9 kl. 18–20. Utställningen visas 19.9.2026–9.1.2027.

På Tikanojas konsthem ordnas en öppen vernissage för Utställningen mÅland – Önningeby konstnärskoloni fredag 9.10 kl. 18–20. Utställningen presenterar centrala medlemmar i Finlands första konstnärskoloni, med särskild fokus på de kvinnliga konstnärerna. Samtidigt öppnas åter den permanenta utställningen Stilla dagar, glödande färger med verk ur Tikanojas konsthems samlingar. Utställningarna är öppna från och med 10.10.2026.

Höstens tredje vernissage ordnas på Österbottens museum fredag 6.11 kl. 18–20, då utställningen Fortuna – spel från kulturhistorien till samtidskonsten öppnas. Utställningen utforskar spelande och spelkultur ur olika perspektiv och visas 7.11.2026–7.3.2027.

Det är fritt inträde till vernissagerna.

Öppna vernissager för höstens utställningar

Fre 18.9 kl. 18–20
Kuntsi museum för modern konst
Marja Pirilä – Camera Obscura
Fre 9.10 kl. 18–20
Tikanojas konsthem
mÅland – Önningeby konstnärskoloni
Stilla dagar, glödande färger
Fre 6.11 kl. 18–20
Österbottens museum
Fortuna – spel från kulturhistorien till samtidskonsten
Vasa stad | Pressmeddelande

NYHETER

När sjukvården inte kommer till människorna får sjukhuset i stället komma till dem. Nu stärks den tekniska beredskapen för två av Mercy Ships viktiga sjukhusfartyg.

Finländska Wärtsilä har tecknat nya serviceavtal med den internationella hjälporganisationen Mercy Ships. Avtalet omfattar en femårig förlängning för Global Mercy, världens största specialbyggda civila sjukhusfartyg, samt ett treårigt avtal för det nya fartyget Africa Mercy II. Båda fartygen har Wärtsilä-motorer.

För Mercy Ships är fungerande maskiner mer än en teknisk fråga – de är avgörande för att fartygen ska kunna nå patienter som annars har mycket begränsad tillgång till avancerad kirurgi.

Avtalen omfattar bland annat reservdelar, service på plats, utbildning av besättningen och digital förebyggande övervakning. Wärtsiläs system Expert Insight använder avancerad analys och artificiell intelligens för att upptäcka möjliga problem innan de leder till driftstopp.

Global Mercy har sex operationssalar och omkring 200 patientplatser. Mercy Ships erbjuder kostnadsfri kirurgisk vård och utbildning av lokal vårdpersonal, framför allt i afrikanska länder.

När fartygen kan hålla kursen och maskinerna fungerar, kan också vården fortsätta.
Referens: Wärtsiläs pressmeddelande, 3.9.2026

Bildtext: Global Mercy™, prototyp för Africa Mercy II, anlände nyligen till Ghana i Västafrika © Mercy Ships

VASA

Vasas salutorget får nytt liv – stor förvandling börjar nästa vår

Vasas hjärta ska få ett rejält lyft. Om stadsmiljönämnden ger grönt ljus den 9 september kan förberedelserna börja inför en omfattande förnyelse av salutorget. Byggstarten är planerad till våren 2027 och hela projektet ska genomföras i etapper fram till 2029.

Målet är att göra torget till något mer än en plats för torghandel – ett gemensamt vardagsrum för Vasaborna. Här planeras nya lek- och vistelseplatser, planteringar, mer belysning, gungor och olika spelinspirerade aktiviteter. Samtidigt bevaras den livliga torgförsäljningen.

FINLAND

ALEXANDER STUBB

Stubbs delegation till FN – Valtonen och Tavio till New York

Kriget i Ukraina och Mellanöstern i fokus på FN-veckan

FN:s 81:a generalförsamlings högnivåvecka inleds i New York den 21 september. Finlands delegation leds av republikens president Alexander Stubb som håller Finlands anförande den 22 september.

Vice ordföranden är utrikesminister Elina Valtonen och utrikeshandels- och utvecklingsminister Ville Tavio. Huvudteman är Rysslands anfallskrig mot Ukraina, stöd till Ukraina, läget i Mellanöstern samt klimatfrågor som havsnivåhöjningen.

Valtonen deltar också i ett inofficiellt EU-utrikesministermöte dit Indien, Japan, Sydkorea och Australien bjudits in. Tavio fortsätter till Washington DC för Quantum World Congress med en finländsk kvantdator-delegation.

Mötena stöder också Finlands kandidatur till FN:s säkerhetsråd 2029–2030. Ref: valtioneuvosto.fi / Utrikesministeriet 18.9.2026

Bild: Vita huset, public domain

SKULDSANERING

Skuldsaneringarna på högsta nivå sedan 90-talet

Finländarnas skuldkris accelererar. Allt fler finländare tvingas söka skuldsanering. Enligt Statistikcentralen lämnades 3 218 ansökningar in till tingsrätterna under första halvåret 2026 – den högsta siffran på ett halvår sedan 1996. Det är en ökning med 18 procent jämfört med året innan.

Överaktuarie Sami Fredriksson säger att skuldsaneringarna följer konjunkturen med fördröjning. Problemen måste först växa sig tillräckligt stora. Lika många män som kvinnor söker, 49,4 procent män och 50,6 procent kvinnor.

Utvecklingen har varit stigande i 15 år, med undantag för 2019 när skuldrådgivningen flyttades från kommunerna till staten. Tillväxten kopplas nu till ökad skuldsättning och fler utsökningsärenden.

Ref: stat.fi / Statistikcentralen, meddelande 9.9.2026 om velkajärjestelyt

ARBETSKRAFT

Dyrare att anställa Arbetskraftskostnaden steg 2,7 procent – mest inom metall

Det har blivit dyrare att ha anställda. Statistikcentralens arbetskraftskostnadsindex visar att kostnaden för en utförd arbetstimme inom privata sektorn steg med 2,7 procent under april-juni 2026 jämfört med året innan.

Staten steg med 2,9 procent och kommunsektorn med hela 5,1 procent. Störst var ökningen inom metallindustrin, 4,7 procent. Inom byggsektorn sjönk däremot kostnaderna med 0,9 procent.

Att kostnaderna stiger beror på att lönerna ökat snabbare än antalet arbetade timmar. Ref: stat.fi / Työvoimakustannusindeksi, 4.9.2026

SKÄRGÅRDSLÄG

Ny skärgårdslag ska rädda ö-livet – viktig för Kvarken

Regeringen vill modernisera 45 år gammal lag

Regeringen gav den 15 september 2026 ett förslag till riksdagen om en helt ny skärgårdslag. Den nuvarande lagen är över 45 år gammal.

Målet är att trygga förutsättningarna för att bo i skärgården, stärka livskraften och bättre beakta total säkerhet, service och säsongsboende. Lagen ska också främja natur- och kulturmiljön.

– Reforms centrala mål är att stärka skärgårdens livskraft och trygga boendet. Samtidigt främjas total säkerhet och tillgången till service, säger jord- och skogsbruksminister Sari Essayah.

Förslaget var på remiss i våras och fick mest positivt bemötande. Avsikten är att lagen träder i kraft i början av 2027. För Österbotten och Vasa skärgård har lagen stor betydelse för färjeförbindelser och stöd.

Ref: valtioneuvosto.fi / Statsrådets pressmeddelande 15.9.2026

THL

THL söker medlare för Åland – sista dag 30 september

Tjänster vid brott och tvister ska upphandlas

Institutet för hälsa och välfärd THL söker en serviceproducent som ska ansvara för medling vid brott och tvistemål på Åland. Ansökningstiden går ut den 30 september 2026 kl. 12.00.

THL har också fått en ny informationsöverdirektör. Tomi Malmström, tidigare ansvarig för AI & Data vid Nordic Healthcare Group, tillträder den 1 oktober.

Samtidigt varnar THL för att kokainanvändningen sprider sig. Enligt utvecklingschef Aino Kankaanpää syns den största ökningen nu utanför huvudstadsregionen, även om användningen fortfarande är störst i Helsingfors. Ref: thl.fi/sv/aktuellt – Medling på Åland, samt Drugnews om THL 10.9.2026

SFP

Henriksson mötte Macron i Paris – SFP nominerar inför riksdagsvalet

Svenska folkpartiet laddar för 2027

Europaparlamentariker och Renew-gruppens vice ordförande Anna-Maja Henriksson (SFP) träffade Frankrikes president Emmanuel

FINLAND

Macron den 9 september i samband med Renew-gruppens möte i Paris.

Händelsen uppmärksammades stort i de svenskspråkiga medierna.

Samtidigt fortsätter SFP i Helsingfors att nominera kandidater inför riksdagsvalet 2027. De första namnen presenterades före sommaren och nästa grupp nomineras av kretsstyrelsen den 26 september. SFP uppger att intresset för partiet ökat även utanför de traditionella valkretsarna efter de framgångsrika EU-valen. Ref: sfp.fi / STT Info 9.9.2026 – SFP:s nyhetsrum Bild: SFP

NATIONALOPERAN

Nationaloperan satsar på nu-tid – Aida i Mellanöstern och Steve Jobs som opera

Åtta premiärer i Helsingfors – här är höjdpunkterna

Finlands Nationalopera och -balett har inlett säsongen 2026–2027 under temat ”Här börjar mänskligheten”. Säsongen bjuder på åtta premiärer.

Publikdragaren är Verdis Aida med premiär 28.8.2026, övriga föreställningar 2.9–1.10.2026. I den nya uppsättningen flyttas handlingen till dagens Mellanöstern, präglad av politiska spänningar.

Den 18.9.2026 är det världspremiär för The (R) evolution of Steve Jobs av Mason Bates, föreställningar 23.9–16.10.2026. Operan skildrar Apple-grundarens sökande efter inre sanning.

I höst återkommer också Svansjön och Carmen. I vår väntar Handmaid's Tale 19.3.2027.

Biljetter: operaballett.fi. Adress: Nationaloperan, Helsinginkatu 58, 00260 Helsingfors. Biljettförsäljningen för våren öppnar 6.10 kl. 12. Ref: oopperaballetti.fi / Uutishuone – Säsongen 2026–2027

DETALJHANDELN

K-ruokakauppas försäljning ökade – tekniska handeln drar

Kesko: plus 2,3 procent i dagligvaror i augusti

Kesko-koncernens försäljning fortsätter uppåt. I augusti 2026 var försäljningen inom dagligvaruhandeln 580,0 miljoner euro, en ökning med 2,3 procent. Försäljningen till K-matbutiker ökade med 3,8 procent, medan Kespro minskade med 1,2 procent.

Enligt Kesko är konsumenthandeln på väg att pigga till under 2026. Delårsrapporten för januari-september publiceras 29.10.2026. Kesko meddelade också 2.9.2026 att K-Market Etu-Lyötty förnyas grundligt inför höstens skördeveckor.

Koncernchef Jorma Rauhala noterar att även bilhandeln ökade med 5,3 procent i augusti. Ref: STT Info / Kesko Oyj pressmeddelande 14.8 och 2.9.2026

BYGGGANDE

Byggkostnaderna steg 3,5 procent – husdrömmar dyrare i Vasa

Materialpriserna driver inflationen i byggsektorn

Att bygga nytt har blivit dyrare igen. Enligt Statistikcentralen, via LVI-Tekniset Urakoitsijat, steg byggkostnaderna med 3,5 procent i augusti 2026 jämfört med året innan.

Störst var prisökningen på arbetskostnader och vissa byggmaterial, medan jordmaterial sjönk med 5,3 procent. Uppgången märks även i Vasaregionen där flera småhusprojekt skjuts framåt.

Byggkostnadsindexet följs noga av både bygga-re och banker eftersom det påverkar bolån och entreprenadavtal. THL:s undersökning Framtidens Finland 2026–2029 följer också hur boendekostnader påverkar barnfamiljers välfärd. Ref: STT Info / Tilastokeskus 16.9.2026 – Rakenuskustannukset

SKÄRGÅRD

Skärgårdsbor får stöd av ny lag – men också butikernas pantlådor

Två vardagsnyheter som engagerar österbottningar

Två helt olika nyheter har väckt diskussion i dagstidningarna denna vecka.

Dels regeringens nya skärgårdslag som ska trygga service och förbindelser för fast bosatta och deltidboende i Kvarken. Dels de stora kedjorna Kesko och S-gruppen som enligt STT Info nu testar pantsystem för hämtmatlådor – ett steg mot mindre plastskräp.

Båda frågorna berör Vasa direkt. Vasa stad har länge efterlyst en modern skärgårdspolitik som erkänner sommarboende som en resurs. Samtidigt deltar flera lunchrestauranger i centrum i försöket med pantlådor, där kunden betalar pant och lämnar tillbaka lådan vid nästa besök.

Små vardagsbeslut, stor effekt för miljön och skärgården.

Ref: valtioneuvosto.fi 15.9.2026 & STT Info / Kesko & S-ryhmä, pantförsök 2026

SFP

Heidi Eriksson utses till ny specialmedarbetare för Anna-Maja Henriksson

PM Heidi Eriksson har utsetts till specialmedarbetare i Europaparlamentariker Anna-Maja Henrikssons stab.

– Jag har fyra specialmedarbetare varav Åland har en enligt överenskommelse mellan SFP och våra åländska samarbetspartier. Heidi Eriksson kommer nu in på den positionen i mitt team och blir en viktig kontakt till Åland. Eriksson efterträder Alexandra Gäddnäs, kommenterar Europaparlamentariker Anna-Maja Henriksson.

– Jag är superpeppad på att komma till Bryssel för att följa med stora frågor som påverkar både Åland och Finland, säger Eriksson, som tillträder i medlet av oktober.

Totalt 17 personer sökte tjänsten.

– Samarbetet med SFP lever och levererar, för fjärde mandatperioden i rad. Vi tror att Eriksson har goda förutsättningar att bevaka Ålands intressen i Europaparlamentet som en del av teamet, kommenterar Wille Valve, medlem i rekryteringsgruppen. Bild: SFP

SOCIAL MEDIA

EU launches historic proposal: Social media banned for children under 13

Ursula von der Leyen presents the "EU Kids Act"

Tensions between two distant conflicts edged closer this summer when Ukrainian forces struck vessels linked to Iranian military supplies heading to Russia across the Caspian Sea. One Iranian commercial ship was hit, killing a sailor, according to Tehran, while Kyiv claimed the cargo included equipment destined for the Russian war effort. Diplo-mats quickly intervened to prevent open retaliation, but the incident highlighted how arms flows and intelligence sharing between Moscow and Tehran are drawing the Ukraine and Iran wars into overlapping flashpoints. Analysts warn that further strikes in this landlocked waterway could force major powers into direct confrontation spanning Eurasia. For an evening paper, the episode underscores the growing risk that regional wars no longer stay contained.

Based on reports from international diplomatic and security sources, July–September 2026.
Image: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

EU AND CANADA

EU opens the door to Canada – Trump threatens Europe with tariffs

A striking proposal from Brussels has triggered a sharp response from Washington. Canada could become the EU's first associate member, while Donald Trump warns Europe of possible economic retaliation.

European Commission President Ursula

first associate member.

The idea would not mean full EU membership. Instead, it would create a new and unusually close form of partnership with a country outside the EU. Possible areas of cooperation include defence, energy, critical minerals, artificial intelligence and advanced technology.

Canadian Prime Minister Mark Carney attended von der Leyen's address and welcomed the initiative. On Thursday, September 17, he addressed the European Parliament, thanking Europe for the invitation and highlighting the many connections between Canada and Europe – from shared democratic values and history to growing economic and security

cooperation.

Then came the reaction from Washington.

US President Donald Trump warned that the proposed arrangement could be a “hostile act”. He said the United States could respond with very heavy tariffs on Europe or potentially stop trading with Europe in some areas if he judged the move to be hostile.

The EU and Canada already have a major economic framework through the CETA free-trade agreement. The new proposal would take the relationship well beyond trade and towards a broader strategic partnership.

For now, the exact meaning and legal structure of “associate membership” still have to be worked out.

Canada is moving closer to Europe – while Washington watches the development closely.

Source: European Commission, Prime Minister of Canada

Image: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

SAUDI ARABIA

Pipeline Blackout Rattles Global Oil Routes

Saudi Arabia abruptly shut its East-West pipeline after drones launched from Iraqi territory struck sections of the line, injuring several people. The pipeline is a key alternative route that bypasses the contested Strait of Hormuz, making the closure especially sensitive amid the ongoing US-Israeli campaign against Iran. Simultaneously, Yemen's Houthi forces seized a strategic island controlling approaches to the Bab el-Mandeb Strait, tightening their grip on another vital shipping artery. Energy markets reacted with sharp price spikes as traders feared cascading disruptions to crude and refined

INTERNATIONAL NEWS

products. Eve-ninng readers watching fuel costs will note that these twin developments place fresh press-sure on global supply chains already strained by months of conflict. Drawn from energy ministry statements and regional security updates, September 2026.

DONALD J TRUMP

Trump Eyes Midterm Finish Line for Iran Conflict

US President Donald Trump has floated a new timeline for the war against Iran, sug-gesting hostilities could wind down after the November midterm elections. He accused Tehran of trying to influence the American vote while warning against activity at a hea-vily fortified underground nuclear site. The conflict, now in its seventh month, has seen renewed exchanges of strikes on naval forces and oil tankers, with Washington enforcing a blockade and Iran responding with ballistic missiles. Domestic inflation and higher fuel prices have complicated the political picture. For evening audiences, the remarks signal that electoral calculations may increasingly shape battlefield decisions in the Middle East.

Compiled from presidential comments and official briefings, early September 2026.

RUSSIAN SO CALLED "ELECTION"

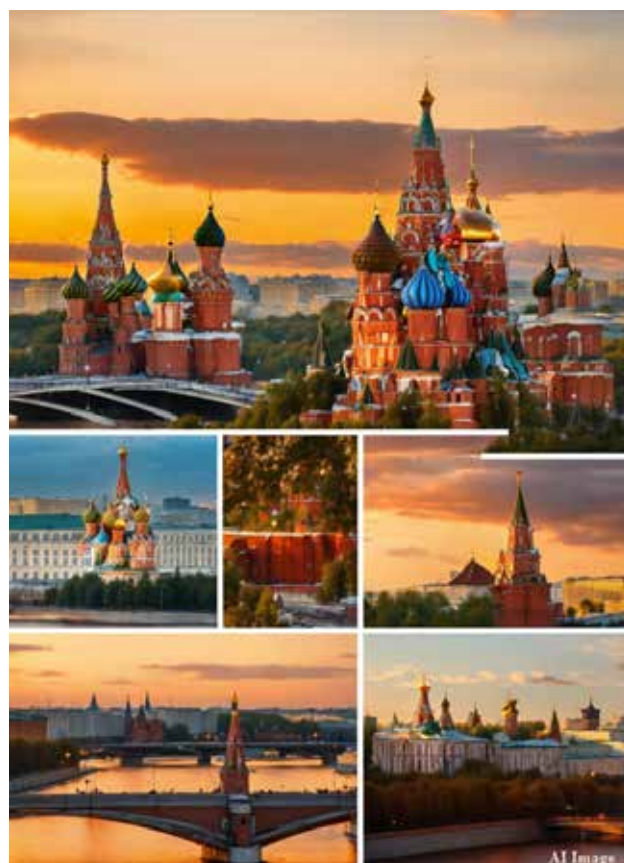
Russia votes – but where is the real opposition?

The final day of Russia's three-day parliamentary election arrives under tight Kremlin control. Critics of the war in Ukraine are urging a symbolic protest at noon.

Today, Sunday, September 20, is the final day of Russia's parliamentary elections. Voters are choosing a new 450-member State Duma, with half the seats elected through party lists and half in individual constituencies. Regional elections are also being held.

But the election takes place in a political environment radically different from a competitive European democracy. The liberal Yabloko party, the only registered party openly opposing Russia's war in Ukraine, was removed from the nationwide ballot by the Supreme Court in August. Yabloko candidates can still contest some individual constituencies, but the party cannot compete nationally.

Other parties on the ballot include the Communist Party, LDPR and other so-called "systemic opposition" parties. They are permitted to operate within Russia's political system but generally support President Vladimir Putin's policies on the major issues, including the war. United Russia, the Kremlin's main political vehicle, currently controls about two-thirds of the Duma.

That leaves opponents of the war with very limited ways to express themselves through the ballot box.

Noon could bring the queues

One of the most visible protest initiatives is "Noon for Peace", promoted by exiled opposition politician Ilya Yashin. He is calling on people who oppose the war and the Kremlin to arrive at polling stations at 12 noon today. The idea is

deliberately simple: if large numbers arrive simultaneously, queues could make dissent visible.

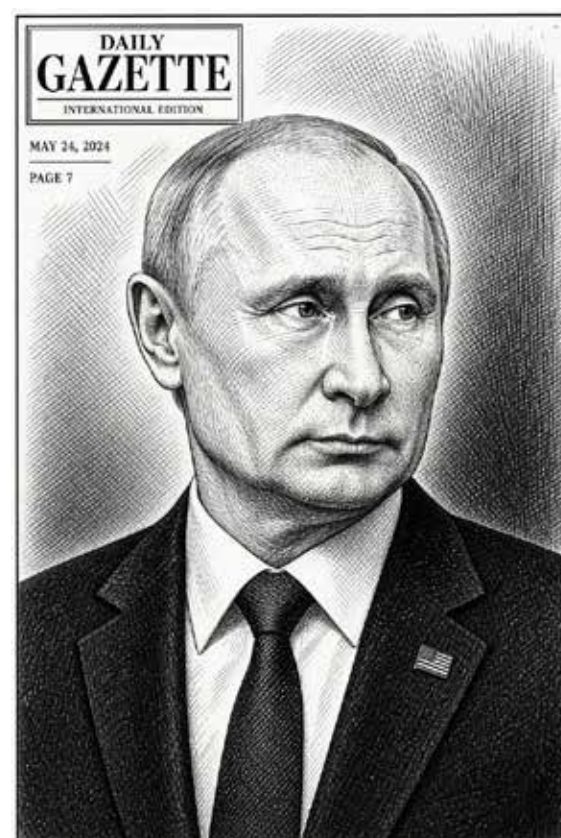
Yashin has urged voters to use the ballot to vote against United Russia, although other opposition groups recommend different tactics, including spoiling ballots or supporting individual anti-Kremlin candidates.

The noon action is therefore both a political protest and a visual test of how many Russians are prepared to publicly signal dissatisfaction.

In a tightly controlled election, even a long queue can become a political message.

VLADIMIR PUTIN

Putin Doubles Down on Ukraine and Support Tehran

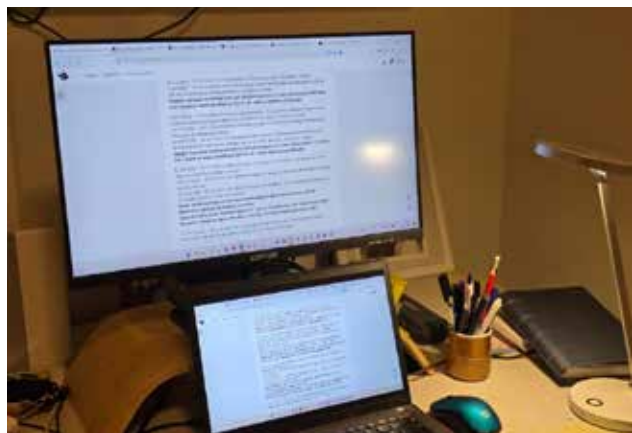
Russian President Vladimir Putin used a regional summit appearance to reaffirm intensified strikes on Ukraine and continued backing for Iran.

Meeting Iranian President Masoud Pezeshkian, he praised Iranian resilience and pledged practical assistance amid the US-Israeli campaign. On the Ukrainian front, Moscow faces Ukrainian drone attacks on energy infrastructure and shipping, while Russian forces press ahead with ballistic missile barrages that have left cities rotating power. Putin dismissed talk of a new domestic draft after upcoming elections (and very many in Russia do not believe him). The dual commitments illustrate how the two wars reinforce each other, complicating any quick diplomatic off-ramp. From Kremlin statements and summit coverage, September 2026.

UNIVERSITET

ÅBO UNIVERSITET

Sanningen om hemmakontoret: Sover längre – men fastnar i soffan

Vaknar du mer utvilad när du jobbar hemifrån? Det är ingen slump. Men njutningen har ett pris: på distansdagar ökar stillasittandet med upp till tre kvart om dagen. Fler morgonpiggas, men tröttare ben?

En färsk undersökning från Åbo universitet visar att distansarbete gör gott för nattvilan – vi sover nämligen mer på hemmadagar. Men den uteblivna pendlarresan har en baksida. De promenader och cykelturer som naturligt hör till kontorslivet byts snabbt ut mot mer tid i liggande, sittande eller sovande ställning.

Forskarna bakom studien, som publicerats i vetenskapstidskriften International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, konstaterar att stillasittandet kan öka med hela 45 minuter per dag när kontoret byts ut mot soffan eller köksbordet. Tur i elden är att forskargruppen inte bara larmar, utan också bjuder på enkla knep för att bryta mönstret. De rekommenderar bland annat att man medvetet byter arbetsställning, tar aktiva mikropauser, diskuterar gemensamma spelregler för pauser på jobbet – och lägger krut på att få in extra motion på fritiden.

Så nästa gång du sätter dig vid hemmadatorn: sträck på benen, ta en frisk pausluftsrunda och njut av sovmorgonen med gott samvete! Referens: Turun yliopisto

VASA UNIVERSITET

Vasa Universitets rektor: Här finns nyckeln till Finlands framtid

Minna Martikainen, rektor vid Vasa universitet. Foto: Vasa universitet. Bild fritt tillgänglig.

Kunskap kan bli Finlands viktigaste konkurrensfördel – om landet vågar investera i den. Det var det tydliga budskapet när Vasa universitets läsår öppnades.

Rektor Minna Martikainen pekade på forskning och högklassig utbildning som grunden för nya innovationer, högre produktivitet och ett Finland som klarar att förnya sig.

– Ekonomisk tillväxt får inte stoppas av att Finland saknar den kompetens som behövs, framhöll Martikainen vid läsårets öppning den 7 september.

Samtidigt står Finland inför svåra ekonomiska beslut. Enligt Martikainen behövs en balanserad offentlig ekonomi, men besparingar bör inte undergräva den långsiktiga grunden för tillväxt. Universitetens grundfinansiering och indexfinansiering bör därför tryggas.

Det finns också positiva besked. Regeringens budgetförslag för nästa år innehåller 3,4 miljarder euro för forskning och utveckling, 230 miljoner mer än i år. Vasa universitet får dessutom en miljon euro för att stärka sin forskningsinfrastruktur.

Universitetet är för tredje året i rad Finlands största utbildare inom ekonomiska vetenskaper. Den nya EQUIS-ackrediteringen placerar universitetets handelshögskola bland de tre procent bästa i världen.

Källa: Vasa universitet

ÅBO AKADEMI

Vasas AI-forskning får ny kraft – Johan Pensar blir professor

Johan Pensar har utnämnts till PS Fellow, ELLIS PI och biträdande professor i artificiell intelligens vid Åbo Akademi. Han är placerad i Vasa.

Foto: Åbo Akademi/ Catrin Sandvik

Artificiell intelligens förändrar världen i rasande fart. Nu förstärker Åbo Akademi sin AI-forskning med Johan Pensar, som har utsetts till biträdande professor i artificiell intelligens.

Pensar blir en del av Åbo Akademis satsning på informationsteknologi och AI. Tjänsten är en tenure-track-tjänst, vilket innebär att universitetet satsar långsiktigt på hans akademiska utveckling.

Hans forskningsbakgrund finns bland annat inom statistik, sannolikhetsmodeller och maskininlärning. Pensar har publicerat forskning om bland annat Bayesianska beslutsmodeller och grafiska modeller – metoder som kan hjälpa datorer att hantera komplicerade samband och osäker information.

AI blir allt viktigare

Utnämningen kommer samtidigt som Åbo Akademi bygger upp sin internationella AI-profil. Universitetet har rekryterat flera forskare inom området och är en del av ELLIS Institute Finland, ett nationellt forskningsinstitut som ska stärka Finlands position inom artificiell intelligens och maskininlärning.

För Finland är satsningen viktig. AI används redan inom exempelvis medicin, industri, språk och beslutsstöd – och utvecklingen väntas fortsätta snabbt.

Johan Pensars nya roll blir därför en del av en större

fråga: hur ska Finland se till att både förstå och utveckla framtidens intelligenta teknik?

Källa: Åbo Akademi.

VASA UNIVERSITET

När krisen slår till kan Finland behöva sina frivilliga – Vasa leder storsatsning

Vad händer när samhället skakas av en allvarlig kris? Då är det inte bara myndigheterna som måste vara redo. Tusentals frivilliga och föreningar kan bli en avgörande resurs.

Nu ska deras betydelse undersökas i en ny nationell forskningssatsning som leds av Vasa universitet. Projektet KAMUT har beställts av statsrådets kansli och ska analysera hur medborgarorganisationer kan bidra till Finlands övergripande säkerhet och krisberedskap.

I forskningskonsortiet ingår Vasa universitet, Laurea yrkeshögskola, VTT, Pellervo ekonomiska forskningsinstitut PTT och Lapplands universitet.

Forskarna vill bland annat ta reda på när organisationerna kan hjälpa myndigheterna, hur deras beredskap fungerar och vilka resurser som faktiskt finns tillgängliga när krisen kommer. Även det ekonomiska värdet av organisationernas insatser ska bedömas.

En viktig fråga är också juridiken: vilka möjligheter och gränser sätter grundlagen för frivilligorganisationernas deltagande?

Projektet kombinerar dokumentstudier, intervjuer, enkäter och workshoppar. Resultaten ska kunna användas när Finland utvecklar sin beredskap inför framtida störningar och kriser.

Projektet inleddes i juni 2026 och pågår till juni 2027. Arbetet leds av forskningsdirektör Petri Uusikylä vid Vasa universitet.

Tid och plats: Forskningsprojektet pågår nationellt juni 2026–juni 2027, med Vasa universitet som koordinerande universitet.

Källa: Vasa universitet

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

STATE OF THE UNION

Ursula van der Leyen om klimatförändringen i hennes tal den 16 september

När det gäller klimatförändringarna var den här sommaren sanningens sommar. Nästan ingen del av vår kontinent förskonades. I Belgiens Hautes Fagnes brann torvmark som bildats under århundraden ner till asktäckt ödemark.

FELden härjade från Irlands berg till Greklands och Kroatens öar. I Alperna drar sig urgamla glaciärer allt längre tillbaka dag för dag. Konsekvenserna av allt detta är helt enkelt förödande: 660 000 hektar brändes ned. Nära 12 miljoner ton grödor gick förlorade.

Viktiga floder som Donau, Rhen och La Garonne försvinner framför våra ögon.

Värmeböljorna orsakade 35 000 ytterligare dödsfall. Vårdhem och sjukhus överhettades på ett farligt sätt. Och allt detta är bara början.

I somras upplevde vi de varmaste sommarmånaderna någonsin – men troligtvis de svalaste jämfört med kommande somrar.

Vetenskapen är tydlig. Europa värms upp dubbelt så snabbt som världen i stort. Omställningen är naturligtvis komplex. Och vi kommer att behöva anpassa oss och lära oss efter hand.

Om följande råder det dock inga tvivel: Europa kan, måste och kommer att hålla kursen mot sina klimatmål.

Det handlar inte om begränsning eller anpassning. Vi behöver både och. Och de måste förstärka varandra. Det är det enda sättet att uppnå klimatreiliens. Men vi måste öka beredskapen dramatiskt.

Vi kommer att lägga fram en ny ram för klimatreiliens nästa månad. Vi kommer att identifiera 100 av de mest utsatta områdena i Europa. Och vi kommer att bedöma riskerna – och på vilken nivå de bör hanteras.

Detta kommer att ge oss ett samhälleligt helhetsgrepp – hela vägen fram till den lokala nivå där anpassning är som viktigast. Och vår strävan är att Europa ska bli ledande inom anpassningsteknik – en enorm framväxande marknad.

Oavsett om det rör sig om torkhårdiga grödor, förebyggande av översvämningar eller energieffektiv kylning, så är Europa redan ledande. Och vi måste erövra denna marknad.

I dag täcks endast omkring 25 procent av förlusterna genom katastrofer i Europa av privata försäkringar. Detta innebär att de nationella budgetarna alltför ofta blir försäkringsgivare i sista hand.

Vi måste vidta åtgärder för att överbrygga

denna klyfta. Därför kommer kommissionen att inrätta en klimatförsäkringsallians.

Den här sommaren får inte upprepas. Därför kommer vi också snart att lägga fram en europeisk beredskapsplan för värmeböljor. Vi behöver bättre system för tidig varning och bättre hälsoberedskap. Vi behöver anpassning och avkylning i städerna. Och vi måste hjälpa de mest utsatta.

En annan punkt handlar om vatten- och livsmedelstrygghet.

Vi vet vad vattenbrist innebär för jordbrukare, energiförsörjning och leveranskedjor. Ändå går nästan en av fyra liter vatten till spillo i rörledningarna i Europa, främst genom läckage. Vilket slöseri. Därför kommer vi att lägga fram ett nytt europeiskt vatteninitiativ. För vatten är värdefullt. För vår industri – och för vår livsmedelstrygghet.

Grödor behöver vatten för att växa och boskap behöver det för att överleva. Hela skördar är beroende av vatten. Därför kommer vi att lägga fram förslag för att förbättra riskhanteringen och åtgärda försäkringsklyftan.

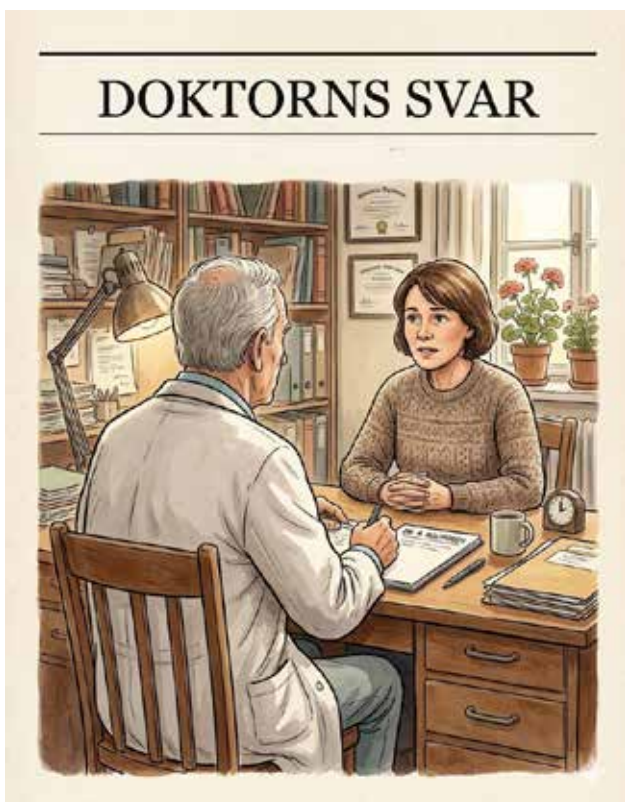
Återigen har Europas jordbrukare klarat av den utmaning som denna oändliga sommar inneburit.

Bild: EU, Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence

HÄLSA

DOKTORN SVARAR:

Hur många steg ...

Fråga: Alla vet att motion är viktigt för hälsan och promenader är kanske den enklaste motionsformen. Men hur många steg behöver man egentligen gå varje dag för att få bästa möjliga hälsoeffekt? Kan man till och med gå för mycket?

Svar: Promenader är verkligen en av de bästa medicinerna – och de har den stora fördelen att de inte kräver recept eller medlemskap på gym.

Det finns länge en myt om att 10 000 steg om dagen skulle vara den magiska gränsen. Så är det inte. Tio tusen steg blev framför allt populärt genom en japansk stegräknare som lanse-rades inför OS i Tokyo 1964. Det var alltså inte från början ett medicinskt fastställt mål.

Forskningen visar i stället att hälsofördelarna börjar redan vid betydligt färre steg. Risken för bland annat hjärt-kärlsjukdom och förtida död minskar när man går mer, åtminstone upp till omkring 7 000–8 000 steg per dag. Men redan 5000 steg kan räcka långt. För många är 5 000–8 000 steg därför ett mycket bra och realistiskt mål. Men det

finns ingen exakt siffra som passar alla.

Det viktiga är också tempot. En rask promenad där pulsen stiger något ger större konditionsmässig effekt än att långsamt strosa runt. Samtidigt är även lugna promenader värdefulla – särskilt för den som är äldre, ovan vid motion eller har någon sjukdom.

Och kan man gå för mycket? För de allra flesta är det mycket svårt att promenera sig till en farlig mängd. Men om man plötsligt ökar mängden kraftigt kan man få överbelastningsbesvär, exempelvis i fötter, knän eller höfter. Kroppen behöver tid att vänja sig.

Därför är mitt råd enkelt: glöm jakten på den perfekta siffran. Om du i dag går 3 000 steg, försök kanske komma upp till 4 000. Sedan kan du öka gradvis.

Och kom ihåg: varje steg räknas. En promenad till affären, traporna i stället för hissen och en kvällsrunda med hunden är också motion.

5 000 steg är bättre än 0 – och 10 000 är inte ett krav för ett hälsosamt liv.

HÄLSA

MATVANOR

THL: Unga äter fel – men lösningen finns närmare än vi tror

För lite grönt – och alldeles för mycket kött. En ny nationell undersökning från Institutet för hälsa och välfärd, THL, visar att finländska ungdomars matvanor ligger långt från målen för en hälsosam och hållbar kost.

Resultatet är tydligt: unga äter för lite grönsaker, bär, frukt, fullkornsprodukter, baljväxter och fisk. Samtidigt är konsumtionen av rött kött och köttprodukter hög.

De nationella näringsrekommendationerna säger att man bör äta 500–800 gram grönsaker, bär och frukt om dagen. Bland ungdomarna når den genomsnittliga konsumtionen bara ungefär hälften av detta. Bara fem procent äter dessa livsmedel enligt rekommendationerna.

På köttssidan ser det nästan motsatt ut. Rekommendationen är högst 350 gram rött kött och köttprodukter i veckan av hälsoskäl. Bland flickor äter 34 procent mer än rekommenderat – bland pojkar är siffran hela 89 procent.

Skillnaden mellan tjejer och killar är stor

Undersökningen visar också tydliga könsskillnader. Flic-

kor äter mer grönsaker, bär, frukt och fullkornsprodukter i förhållande till sitt energiintag. Pojkar äter mer animaliska produkter, bland annat kött och mjölkprodukter.

Även utbildningsmiljön spelar roll. Ungdomar vid yrkesläroanstalter äter mindre bär och frukt, mer kött och köttprodukter och dricker mer energidrycker än elever i högstadiet och gymnasiet.

Det handlar inte bara om vad ungdomarna själva väljer. Matmiljön påverkar valen. THL efterlyser därför bland annat begränsningar av marknadsföringen av ohälsosamma livsmedel till barn och unga, hälsobaserad livsmedelsbeskattning, reglering av hur ohälsosamma produkter placeras i butiker och ett förbud mot försäljning av energidrycker till personer under 18 år.

Skolmaten och matundervisningen lyfts också fram. Ungdomar behöver bättre kunskaper om hälsosam kost, matlagning och hur man gör smarta livsmedelsinköp.

Det här är viktigt eftersom många riskfaktorer för sjukdom – bland annat övervikt och inflammation i kroppen – kan börja utvecklas redan under barndomen och ungdomsåren.

Den första undersökningen i sitt slag

THL Kostundersökning för unga är den första nationella kartläggningen i Finland av ungdomars matkonsumtion och näringsintag. Den genomfördes läsåret 2024–2025 i 22 kommuner och omfattade ungdomar mellan 12 och 20 år. Totalt deltog 1 975 ungdomar i kostintervjuer och 1 839 i en bakgrundsenkät.

Budskapet behöver ändå inte vara mörkt. Matvanor är föränderliga. En extra portion grönsaker, mer fullkorn och baljväxter och lite mindre kött kan vara små steg – men många små steg kan tillsammans göra stor skillnad. Referens: THL, Kostundersökningen för unga, 26.8.2026.

TVÅSPRÅKIGHET

Tvåspråkighet: Hjärnans hemliga superkraft – och ursäkten att slippa städa

NÄVÄL Forskare har kommit på något igen. Det räcker inte med att tvåspråkighet ger oss möjlighet att beställa kaffe sömlöst på två språk eller hitta ett bättre pris på semesteren. Nu påstår man att det också är hjärnans motgift mot allt som kommer dess väg – demens, stroke och tydligen även otur i lotteriet.

Föreställ er: när vi talar finska och svenska (eller vilket språkpar som helst) sitter våra hjärnor inte passivt i fåtöljen med en ordbok i handen. De utkämpar en ständig mental kamp-sport. I vår prefrontala cortex pågår en liten inre pjäs: "Nej, Pekka, nu talar vi svenska, börja inte babbla på finska här!" och "Jag måste medge att 'renskötsel' är ett fult ord jämfört

med 'poronhoito'!"

Denna ständiga kamp mellan språken är som att gymma – fast utan svett och rörliga maskiner. Och precis som gymträning blir man starkare av det. Forskare kallar detta "kognitiv reserv", vilket låter som något en bankman skulle föreslå, men egentligen är det hjärnans motståndskraft mot att den börjar trassla till sig med åldern.

Det bästa är att denna fördel med tvåspråkighet är som en gratis hjärnförsäkring. Man behöver inte göra något speciellt – behöver inte lösa korsord eller memorera serier – det räcker med att man talar två språk. Och om man klagar att "jag behärskar inte det andra språket ordentligt", så enligt stu-

dier så spelar det inte så stor roll heller. Hjärnan uppskattar försöket, även om det innebär förvirring och konstiga grammatiska fel. Slutsatsen är tydlig: tvåspråkighet är hjärnans hemliga superkraft. Det är anledningen till att du kan förklara för dina föräldrar att du inte städar ditt rum eftersom din hjärna är upptagen med att kämpa mellan språk – och det är mycket viktigare än att gå ut med soporna. Och vem vet, kanske kommer det också att skydda dig från att bli påkörd av en bil eller förlora på lotteriet. Eller ja, det ger dig åtminstone en ursäkt för att vägra städa på två språk.

EVENEMANG

I DAG

LAIHELA 450

Laihia fyller 450 – stor jubileumsdag väntar i dag söndag

Kyrkklockorna ringer, festtalen väntar och hela bygden får anledning att fira. På söndag kulminerar Laihelas 450-årsjubileum.

Söndagen den 20 september blir en historisk dag i Laihela. Då firas 450-årsjubileet för Laihias gamla kyrksocken med både högtidlig gudstjänst och stor jubileumsfest.

Firandet börjar klockan 10 i Laihela kyrka på Laihiantie 37. Under jubileumsmässan installeras också församlingens nya kyrkoherde, teologie magister och pastor Tiina Keinänen.

Efter mässan flyttar festen till Laihela allaktivitetshus, Monitoimitalo, på Länsitie 62. Där pågår jubileumsprogrammet klockan 12–15. Själva högtidsprogrammet börjar klockan 13.30.

METEORIA

Nedslaget som formade Österbotten – Meteorian öppen i dag kl 12-16

Här kan du utforska det 520 miljoner år gamla kratern, beundra sällsynta meteoriter och spana mot stjärnorna i observatoriet. För fågelskådare lockar tornet mitt i ett av Finlands viktigaste rastområden för tranor. I den gamla rishusmiljön väntar kafé och utställningar om allt från rymdstenar till gamla jordbruksmaskiner.

Välkommen till en resa från kosmos till åker!

Källa: <http://www.meteorio.fi>

STUNDARS

Höstmys på Stundars – marknad med traktorer och träkonst

Hösten får sin egen fest på Stundars söndag 20 september. Då ordnas den traditionella höstmärknaden mellan klockan 10 och 15. På området säljs lokala produkter, mat, bakverk och hantverk. Malax hornseptett står för musiken, medan veterantraktorer får visa upp sina krafter och Sebastian Dahl sina träskulpturer. Den som blir hungrig kan äta lunch på restaurang Hemmer eller ta kaffe och bakverk på Lyckans Café. Samtidigt ordnas en byggnadsvårdsmässa. Besöket kostar inget, men parkeringen kostar tre euro. Hösten har alltså mycket att erbjuda – och traktorer tänker inte låta sig förbises. Tid och plats: söndag 20.9 kl. 10–15, Stundars friluftsmuseum, Stundarsvägen 5, Solf.

Referens: Stundars.

ART CENTER TORNI

Färgexplosion i Tornet – Kimmo Laitinen intar Vasa!

Konsthösten i Vasa har fått en stjärna! Just nu fylls Art Center Torni på Stora-långgatan 66 av Kimmo Laitinens kraftfulla målningar. Upplev utställningen som pågår 15.9–4.10.2026 – helt gratis. Dörrarna står öppna tisdag till fredag kl. 12–18 och söndag kl. 12–16. Idag söndag kan du kliva in mellan 12 och 16 och låta färgerna tala. Missa inte höstens mest stämningsfulla konstpaus mitt i stan!

SEPTEMBER

KUNTSI

Marja Piriläs Camera Obscura 19.9.2026

När höstmörkret sänker sig över Vasa tänds en helt särskild ljusmagi på Kuntsi museum för modern konst. Den 19 september 2026 öppnar den omfattande utställningen Marja Pirilä – Camera Obscura, som pågår till den 9 januari 2027.

STREETDANCE 24.9.2026 Barockmusik möter streetdance – unga dansare ger klassikerna ny energi

Barockmusiken får ett helt nytt uttryck när Vasa Baroque bjuder in till Breaking Baroque torsdagen den 24 september kl. 19.15 på Ritz i Vasa. Tillsammans med dansare från Tanssikoulu Kipinä tolkas verk av bland andra Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi och Jean-Philippe Rameau i streetdance, hip-hop och showdance. Koreografen Jenna Linnolahti har skapat rörelserna tillsammans med de unga dansarna Micaella Cornelio, Alissa Haataja, Susanne Hienonen, Kalle Lorenz, Fiona Puska och Benjamin Svahn. Jazzsångerskan Kaisa Sainio framför barocka sånger och Vasa Baroque Ensemble spelar under violinisten Anthony Marinis ledning. Den konstnärliga plane-ringen står Kajsa Dahlbäck för. Föreställningen varar cirka 45 minuter, passar alla åldrar och följs av en artistdiskussion. Högstadieskolorna i Vasa, Närpes och Teuva erbjuds se den under skoltid. Biljetter: netticket.fi/vaasa-baroque-syky-host-26
Källa: vaasabaroque.com

FÖR ALLA DANSANTA Nu blir det dans – och kaffet ingår

VASA. Dansskorna får komma fram ur garderoben. På söndag 27 september startar höstens dansserie på Pensionärernas aktivitetsscenter på Ajurinkatu 14 i Vasa. Mellan klockan 16 och 19 spelar orkester och välkomnar dansare i alla åldrar. Inträdet är 15 euro och inkluderar kaffe med bulle – ett ganska bra argument för den som behöver en liten paus mellan danserna. Höstens danser fortsätter även 27 september samt 4 och 25 oktober, 8 och 22 november och 13 december. Här är det alltså fullt möjligt att både mot-ionera och fika på samma gång. Tid och plats: söndag 27.9 kl. 16–19, Formansgatan 14, Vasa. Referens: Pohjanmaan tapahtumakalenteri.

OKTOBER

VASA 430

VASA fyller 420 – HELA STADEN ÄR INBJUDEN TILL FEST DEN 1-3.10.2026!

Vasa firar sin 420-årsdag – och alla är inbjudna! Från 1–3 oktober vaknar staden till liv med musik, museer, familjeaktiviteter, historia och överraskningar. Njut av Pepe Willberg, gratis museibesök, barns trafikäventyr, workshops och speciella teaterbiljetter. Det finns något för varje generation. Kom och fira Vaasa – 420 år ung!

STADSORKESTERN

Pepe Willberg 80 – en legend inom finsk musik – Kommer till Vasa den 1.10.2026

Motopark, Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Pepe Willberg fyller 80 år, och jubileet kommer också att firas i Vasa. Torsdagen den 1 oktober 2026 klockan 18.00 kommer jubileumskonserten "I got everything from life" att hållas i Vasa stadshus. Willbergs karriär började redan på 1960-talet, så det blir en rejäl resa tillbaka i tiden till Finlands populärmusikhistoria på scenen. Vaasa stadsorkester kommer att dirigeras av Satu Simola, och Willberg får sällskap av Pete Nikkinen, Ako Kiiski, Leevi Leppänen och Lauri Schreck. Programmet kommer att innehålla välkänd musik från årtiondena, och kvällen kommer även att innehålla berättelser om stadierna i en lång karriär. 80 år och mer än sex decennier av musik – den har redan ett sådant repertoar att det inte borde saknas sånger att sjunga direkt. Plats: Vasa stadshus, Senaatsgatan 1, Vaasa. Tid: 1.10.2026 kl. 18.00.

USA

DONALD J TRUMP

Trump gör sensationellt besked: Iran-kriget kan ta slut – direkt efter valet

DALLAS/WASHINGTON – Donald Trump har nu pekat ut ett mycket exakt ögonblick för slutet på USA krig med Iran: strax efter mellanårsvalet i november.

I samband med Republikanernas kongress i Dallas den 9 september 2026 hävdade Trump att kriget kommer att avslutas efter valet. Han anklagade samtidigt Iran för att försöka påverka det amerikanska valet.

Utspelet kommer efter månader av allt hårdare strider. Konflikten har redan pågått i omkring ett halvt år och har fått stora ekonomiska konsekvenser. Det strategiskt viktiga Hormuzsundet är en central del av konflikten, eftersom omkring en femtedel av världens olje- och gastransporter passerar området.

Den senaste upptrappningen har fått oljepriset att stiga över 100 dollar per fat. Iran har hävdat att man attackerat fartyg i området efter amerikanska angrepp mot iranska oljetankfartyg. USA har samtidigt fortsatt att försvara sina militära operationer.

Trump säger att ekonomisk press så småningom kommer att tvinga Iran att ge efter och att situationen därefter kan lugnas.

USA OCH KANADA

Trump trappar upp Kanada-bråket: "Ingen ömsesidighet – ingen tillgång"

WASHINGTON – Handelskriget mellan USA och Kanada har fått en ny dramatisk vändning.

I ett inlägg på Truth Social den 8 septem-

ber 2026 anklagade Donald Trump Kanada för att stänga ute amerikanska jordbrukare och företag från den kanadensiska offentliga marknaden.

Trump hävdade att Kanada samtidigt får bred tillgång till den amerikanska marknaden. Hans slutsats var hård: "NO RECIPROCITY – NO ACCESS!"

Han sade att den amerikanska General Services Administration, tillsammans med USA handelsrepresentant, ska vidta åtgärder för att ta bort kanadensiska produkter från vissa amerikanska statliga inköpsavtal. Trump uppgav att dessa avtal är värda mer än 50 miljarder dollar per år.

Bakgrunden är en snabbt växande konflikt mellan de två nära grannländerna. Kanada har infört egna motåtgärder mot amerikanska varor efter USA handelspolitik.

Trump har under sommaren dessutom riktat hård kritik mot Kanada och dess premiärminister Mark Carney. Konflikten gäller bland annat jordbruk, bilar, statliga inköp och tullar.

För vanliga konsumenter kan ett utdraget handelskrig innebära högre priser och färre produkter. För företag kan osäkerheten bli ännu större.

Samtidigt finns en väg ut: USA och Kanada är fortfarande varandras viktigaste handelspartner och har starka ekonomiska band.

Men just nu är tonen från Vita huset tydlig:

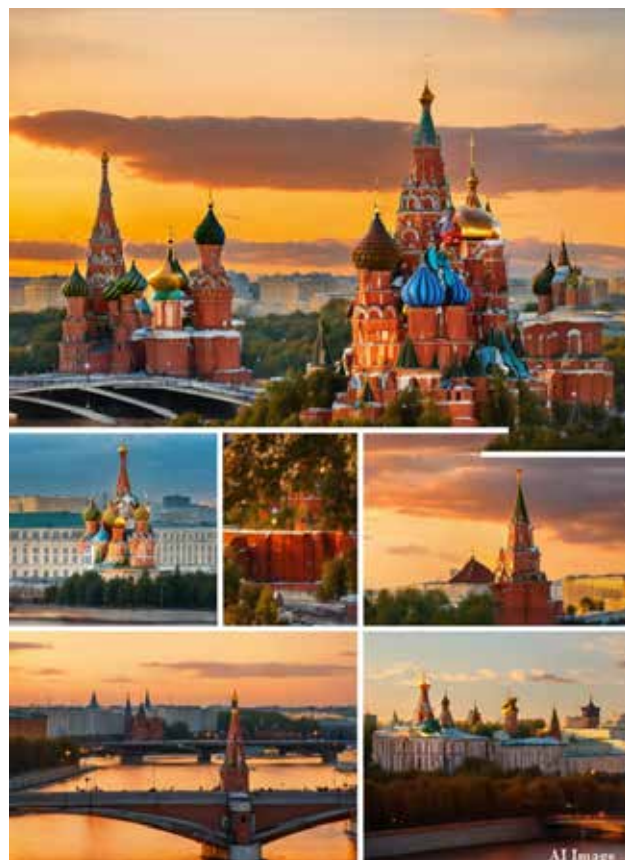
Trump vill att Kanada ska ge USA mer – annars hotar han med att stänga dörren.

Källa: Truth Social

RYSSLAND

RYSSLAND

Rysslands ökande isolering från omvärlden

FÖRBUD, ÖVERVAKNING och stängda gränser formar en ny verklighet för ryska medborgare

En ny järnridå växer fram

Under de senaste åren har Ryssland tagit steg mot en alltmer isolerad tillvaro gentemot västvärlden. Detta sker både digitalt, kulturellt och fysiskt. Landets ledning har infört en rad åtgärder för att begränsa medborgarnas kontakter med västerländska idéer, kommunikationsverktyg och resmöjligheter. Målet är att stärka kontrollen över informationsflödet och därmed även över befolkningen.

Förbud mot västliga sociala medier

Bland de mest uppmärksammade åtgärderna finns förbudet mot populära plattformar som Facebook, Instagram och WhatsApp. Dessa tjänster, som tidigare var viktiga kanaler för både privat och offentlig kommunikation, har blockerats av ryska myndigheter med hänvisning till nationell säkerhet och skydd mot "skadlig påverkan från utlandet". Även YouTube står under press, där myndigheterna vid upprepade tillfällen försökt blockera eller begränsa tillgången till tjänsten. Detta har lett till att många ryssar nu saknar tillgång till världens största videoplattform och därmed en viktig kanal för oberoende information.

MAX: Statens övervakade alternativ

Som ett led i att ersätta WhatsApp har den ryska staten introducerat appen MAX. Denna applikation marknadsförs som ett säkert och inhemskt alternativ, men kritiker menar att den möjliggör omfattande övervakning av användarnas kommunikation. Experter varnar för att MAX är utformad för att ge myndigheterna insyn i meddelanden, samtal och användarbete. Det innebär att privat kommunikation i praktiken kan kontrolleras av staten, något som ytterligare minskar utrymmet för fria samtal och kritiska röster.

Utbildningspolitik: Minskad engelskaundervisning

Regeringen har även föreslagit att minska undervisningen i engelska och andra västerländska språk i skolor och universitet. Syftet är att motverka "kulturell infiltration" och stärka det ryska språket och identiteten. Kritiker menar dock att detta riskerar att isolera unga ryssar ytterligare och försvåra framtida internationella kontakter, både inom utbildning och arbetsliv.

Digital isolering: Planer på ett eget Internet

En av de mest långtgående ambitionerna är planerna på att skapa ett så kallat "suveränt Inter-net" – ett system

där Ryssland kan koppla bort sig från det globala nätet och istället använda ett eget, statligt kontrollerat nätverk. Jämförelser görs ofta med Nordkorea, där invånarna är helt avskurna från omvärldens internetinnehåll. Om detta genomförs fullt ut skulle det innebära att ryska medborgare endast har tillgång till information godkänd av staten

Internationella relationer: Stängda gränser och Putins syn

Utöver digitala och kulturella åtgärder har Ryssland även drabbats av fysiska begränsningar. Efter invasionen av Ukraina har många västländer stängt sina gränser för ryska medborgare. Turistvisum nekas, och möjligheten att resa västerut har i praktiken försvunnit. President Vladimir Putin har uttryckt att detta är en utveckling han välkomnar, då det hindrar ryska medborgare från att lämna landet, särskilt i tider av mobilisering eller politisk oro.

Konsekvenser för medborgarna

Denna utveckling påverkar vardagen för miljontals ryssar. Möjligheten att resa, studera och arbeta utomlands är kraftigt begränsad. Samtidigt har de digitala spärren och övervakningen lett till en mer sluten och kontrollerad informationsmiljö. Många unga ryssar oroar sig för framtiden, då de riskerar att bli avskurna från globala trender, utbildningsmöjligheter och internationella kontakter. För den som vill lämna landet av politiska eller personliga skäl har dörarna i praktiken stängts.

Framtidsutsikter

Rysslands isoleringspolitik har fått genomgripande konsekvenser för både samhälle och individ. Med förbud mot västerländska appar, inskränkningar i utbildningen och planer på ett eget internet formas en ny järnridå – denna gång digitalt och kulturellt. Gränserna mot väst är stängda, och det är något som passar landets ledning. Framtiden för ryska medborgare är osäker, och frågan kvarstår om landet någonsin kommer att återintegreras i den globala gemenskapen.

UKRAINE PRESIDENT

The Countries of the Carpathian Region Have Significant Potential for Cooperation in Defense, Energy, and Transport – The President at Carpathian Economic Forum

19 September 2026 - 00:35

The countries of the Carpathian region have significant potential for cooperation in defense, energy, and transport, which can deliver real economic growth, investment, and jobs. President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy said this during the first Carpathian Economic Forum, which he attended together with President of Romania Nicușor Dan.

The forum brought together nearly 1,400 participants from 25 countries around the world,

including all the countries participating in the Carpathian Initiative. Among them were more than 800 representatives of central governments, regional administrations, and local authorities. Nearly 400 companies from all countries of the Carpathian Eight (C8) represented the business community. The forum's investment portfolio includes 95 projects worth more than €42.5 billion in energy, industry and manufacturing, innovative technologies, transport and logistics, infrastructure and real estate, the agri-food sector, healthcare, and construction materi-

als. Of these, 55 projects worth €8 billion are from Ukraine's Carpathian region.

According to Volodymyr Zelenskyy, this is the first summit of this scale for the region.

“This region has changed a lot during the years of war. What was once seen mainly as a border region has really become an important base for logistics, energy and industry,” the President emphasized..

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Maria Martinau
22.6.1847, Novomirgorod, Venäjä
10.2.1914, Helsinki
Kvinnoporträtt, cirka 1880 - 1899
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum, Yrjö och Nanny Kaunistos samling
Bild: Finlands Nationalgalleri / Hannu Pakarinen

1984

EN ROMAN AV George Orwell

Del 45

Och det är samma sak, uppfattade han, i alla till synes heroiska eller tragiska situationer. På slagfältet, i tortyrkammaren, på ett sjunkande skepp, glöms alltid de frågor som du kämpar för, eftersom kroppen sväller upp tills den fyller universum, och även när du inte är paralyserad av skräck eller skriker av smärta, är livet en kamp från ögonblick till ögonblick mot hunger eller kyla eller sömnlöshet, mot en sur mage eller en värkande tand.

Han öppnade dagboken. Det var viktigt att skriva ner något. Kvinnan på tv-skärmen hade påbörjat en ny låt. Hennes röst tycktes fastna i hans hjärna som taggiga glassplitter. Han försökte tänka på O'Brien, för vilken, eller till vem, dagboken var skriven, men istället började han tänka på vad som skulle hända med honom efter att tankepolisen fört bort honom. Det skulle inte spela någon roll om de dödade dig på en

gång. Att bli dödad var vad du förväntade dig. Men före döden (ingen talade om sådana saker, ändå kände alla till dem) fanns det en rutin av bikt som man var tvungen att gå igenom: krälandet på golvet och skriken om nåd, knäckandet av brutna ben, de krossade tänderna och de blodiga hårklumparna. Varför var du tvungen att uthärda det, när slutet alltid var detsamma? Varför var det inte möjligt att skära bort några dagar eller veckor ur ditt liv? Ingen undgick någonsin att bli upptäckt, och ingen underlät någonsin att erkänna. När du en gång hade fallit offer för tankebrott, var det säkert att du skulle vara död vid en viss tidpunkt. Varför måste då denna fasa, som inte förändrade någonting, ligga inbäddad i framtiden?

Han försökte, med lite större framgång än förut, att frammana bilden av O'Brien. “Vi ska mötas på den plats där det inte finns något mörker”, hade O'Brien sagt till honom. Han visste

vad det betydde, eller trodde sig veta. Den plats där det inte finns något mörker var den föreställda framtiden, som man aldrig skulle få se, men som man genom förutvetande på ett mystiskt sätt kunde ta del av. Men med rösten från tv-skärmen gnagande i öronen kunde han inte följa tankegången längre. Han stoppade en cigarett i munnen. Hälften av tobaken föll genast ut på tungan, ett bittert damm som var svårt att spotta ut igen. Storebrors ansikte simmade in i hans sinne och trängde undan O'Briens. Precis som han hade gjort några dagar tidigare tog han upp ett mynt ur fickan och tittade på det. Ansiktet stirrade upp på honom, tungt, lugnt, beskyddande men vad var det för ett leende som dolde sig under den mörka mustaschen? Som en blytung knäböjning kom orden tillbaka till honom:

KRIG ÄR FRED FRIHET ÄR SLAVERI OKUNNIGHET ÄR STYRKA.

TVÅ

Det var mitt på förmiddagen och Winston hade lämnat sitt bås för att gå på toaletten. En ensam gestalt kom emot honom från andra änden av den långa, starkt upplysta korridoren. Det var flickan med mörkt hår.

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

NYFIKEN.

Fadern; Vad gör du, Fredrik? Fredrik; Jag står här framför spegeln pappa. Jag ville så gärna veta, huru jag såge ut, om jag vore en tvilling.

AFFÄRSMAN

HERREN: Du är en ärlig gosse, men pengarna som jag tappade, var en femhundramarks-sedel. GOSSEN: Ja visst, det var en femhundramarkssedel, men jag växlade den för det fall att ni ville ge mig hittarlön.

PÅ ETT SJUNKANDE FARTYG

ropade kaptenen: Kan någon av passagerarna be? Ja, jag är präst, jag kan be, hördes en skräm d röst från den förvirrade passagerarskaran. —Okej! ropade kaptenen, ni får be ... de andra tar dessa livbälten, för det finns bara en för få av dessa.

PESSIMIST.

En hastig farfar, som började arbeta på sin gård tidigt på måndagsmorgonen, ganska irriterad: ”Ja, ja. Det är redan måndag morgon och imorgon är det tisdag och i övermorgon är det onsdag ... hela veckan är nästan halvvägs, och Gud förbjude att en käpp har satts på korset på den här gården.”

URMAKARE

Köpare: Men om dessa klockor kostar dig tjugo dollar och du säljer dem för tjugo dollar, då kommer du inte att tjäna något med dem. Urmakare: Åh, jo, det gör jag. Köpare: Hur? Urmakare: Genom att reparera dem senare.

HON KÄNDE FÅR.

En ung flicka från staden kom till gården för att bli lärare. Under mattelektionen sa hon; Nu, barn, om det finns tio får på andra sidan gården och ett av dem kommer hit, hur många kommer att bli kvar? Den lilla flickan sa slutligen: Inte ett enda får. Det stämmer inte, sa den unge läraren förebrående. Ni är inte så dum. Tänk på det. Om det finns tio får där och ett av dem springer hit, så kommer det naturligtvis att bli nio kvar. Känner ni inte skillnaden? Nej, nej, protesterade den lilla flickan. Om ett får springer, kommer alla de andra att springa efter det. Min pappa har får. Den lilla flickan märkte att läraren var generad och förklarade: Ja, du kan aritmetik, men jag kan får.

POETISK RECENSION.

— Din dans liknar en dröm, sa flickan. Är det vd du tror! utbrast den unge mannen förtjust. Ja, för att du dansar som en sömngångare.

EN SJUK MANNS TRÖST

Patient: — Det är mycket vänligt av dig att komma och hälsa på mig, en gammal sjuk man. Vän: Ja, av en slump träffade jag Dr. Sahur och han sa till mig att om du vill träffa din vän Heinonen en gång till, så är det bäst att du skyndar dig.’

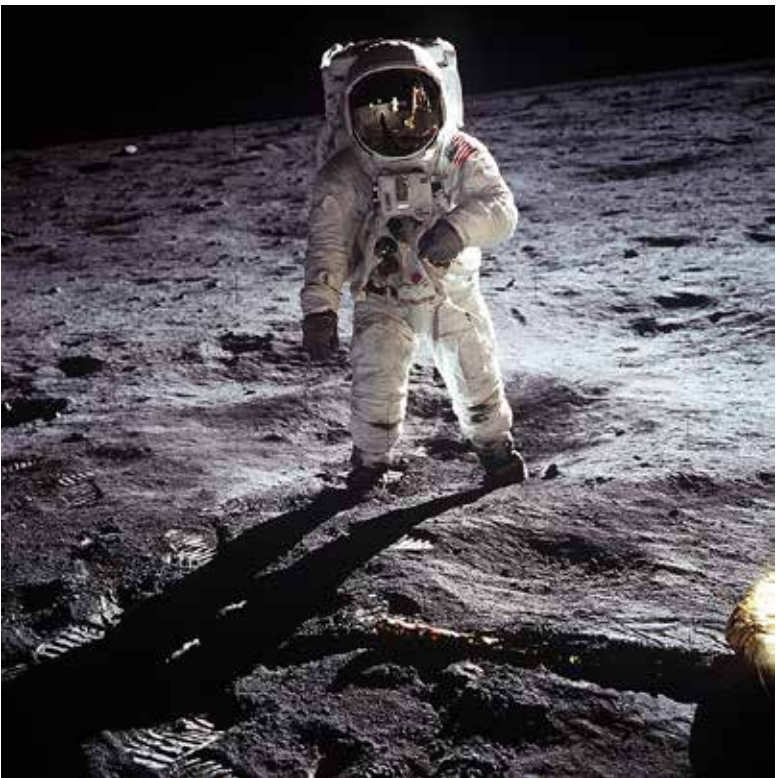
MISSTÄNK

Något misstänkt är historien om kycklingen som hade utvecklat sin smak så att den åt lera och sedan värpte tegelstenar

GÅTA

—Kan du berätta för mig vilket slags djur det är som har ögon men inte kan se, och har ben men inte kan gå, och kan hoppa lika högt som Woolworth-byggnaden? —Vilket slags djur? Tja, jag vet inte. Vad är det? —Det är en trähäst. —Men en trähäst kan inte hoppa lika högt som Woolworth-byggnaden. —Hur högt tror du att Woolworth-byggnaden kan hoppa?

Astronomic picture of the week:

Astronaut Buzz Aldrin on the Moon in Dec 1972

Full description: Astronaut Buzz Aldrin, Lunar Module pilot, walks on the surface of the Moon near the leg of the Lunar Module (LM) "Eagle" during the Apollo 11 extravehicular activity (EVA). Astronaut Neil A. Armstrong, commander, took this photograph with a 70mm lunar surface camera. Phto: Neil A. Armstrong Public domain

BLOGGSKRIBENTER

Skriv i Wasa Dagblad – Vi söker blogg författare!

Älskar du att dela med dig av dina tankar, erfarenheter eller kunskaper? Wasa Dagblad söker nu engagerade blogg-skribenter som vill skriva intressanta och inspirerande texter för våra läsare. Oavsett om du gillar att skriva om lokala nyheter, kultur, livsstil, företagande eller personliga reflektioner – din röst är välkommen hos oss! Att skriva för *Wasa Dagblad* är ett utmärkt sätt att nå en bredare publik, knyta kontakter och utveckla din kreativitet. Ingen tidigare erfarenhet krävs – allt du behöver är idéer och entusiasm! Vi uppskattar olika perspektiv och nya röster som speglar vår gemenskap. Intresserad? Skicka din bloggidé eller ett kort prov till oss, så publicerar vi gärna dina texter. Var med och gör *Wasa Dagblad* till en plats för meningsfulla diskussioner och engagerande berättelser! Kontakta oss på wasadagblad@gmail.com för mer info. Vi ser fram emot att höra av dig!

WASA DAGBLAD

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. . På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria och Monica gör en del av det rutinnässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden. Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet. Läsarnas texter är välkomna! Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det. Chefredaktör är Hans Björknäs. Redaktion: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, tel. +358-40-5462455. Redaktionen i Helsingfors: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. . E-post: wasadagblad@gmail.com

FRÅN LÄSARNA

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

ANNONSERA I WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dagstidning. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, **WASA DAGBLAD** wasadagblad@gmail.com

HOROSKOP FÖR SEPTEMBER 2026

Septemberhoroskop för de glutenfria stjärnorna

Väduren (21 mars–19 april)
Du marscherar modigt in i september – rakt förbi brödkorgen. Vänner beundrar din självkontroll, även om vitlöksbrödet flörtar med dig.

Oxen (20 april–20 maj)
Hemmamys och comfort food lockar, men din inre gourmet hittar glädje i nya glutenfria recept. Septembers motto: brownies kan fortfarande förändra livet.

Tvillingarna (21 maj–20 juni)
Social kalendern är full – lyckligtvis har du bemästrat konsten att diskret fråga servitören om korskontaminering. Din charm löser alla menypproblem.

Kräftan (21 juni–22 juli)
Din känsliga mage möter din känsliga själ. Stjärnorna visar att det väntar ett överflöd av glutenfria godsaker precis när du behöver dem som mest.

Lejonet (23 juli–22 augusti)
Allas ögon på dig vid matbordet. Med självförtroende visar du att glutenfritt inte är en begränsning – det är ett kulinariskt äventyr. Applåder garanterade.

Jungfrun (23 augusti–22 september)
Detta är din månad! Organisationen glänser: du märker dina mjölsorter, erövrar köket och blir en glutenfri trollkarl. Vännerna ber om dina recept.

Vågen (23 september–22 oktober)
Du väger dina alternativ mellan havremjolk och mandelmjolk – balans är allt. Oroa dig inte, båda går utmärkt med dina kakor.

Skorpionen (23 oktober–21 november)
Passion är temat – även för glutenfri pasta. September bjuder på intensitet, men kom ihåg: inte varje diskussion om pizzabottnar behöver sticka.

Skytten (22 november–21 december)
Äventyr väntar! Du upptäcker ett nytt glutenfritt café eller ett recept som gör resor mindre

riskfyllda. Din optimism smittar mer än surdegstart.

Stenbocken (22 december–19 januari)
Praktisk som alltid planerar du i förväg: snacks i väskan, glutenfria kex i bilen. September belönar din förutseende med stressfria utflykter.

Vattumannen (20 januari–18 februari)
Innovation styr din kost denna månad. Kikärtsplättar? Blomkålspizzabotten? Stjärnorna applåderar dina djärva experiment. Även skeptiker frågar efter mer.

Fiskarna (19 februari–20 mars)
Drömskt september bjuder på tröst i soppor och säkra brödalternativ. Lita på din intuition – den leder dig till de mysigaste glutenfria sammankomsterna.

September bevisar: du behöver inte gluten för att glänsa.